

submitted for obtaining EU financial contribution

Annex II: Control programme – Reduction of prevalence of Salmonella serotypes in certain poultry populations

Member States seeking an EU financial contribution for national programmes for eradication, control and surveillance of animal diseases and zoonosis shall submit online this document completely filled out by the 31 May of the year preceding its implementation (part 2.1 of Annex I to the Single Market Programme Regulation).

If encountering difficulties:

- concerning the information requested, please contact HADEA-VET-PROG@ec.europa.eu.
- on the technical point of view, please contact SANTE-BI@ec.europa.eu, include in your message a printscreen of the complete window where the problem appears and the version of this pdf:

Protection of Your Personal Data:

For consultation about the processing and the protection of your personal data, please click to follow this link

Instructions to complete the form:

[Privacy Statement](#)

- 1) You can attach documents (.docx, .xlsx, .pdf, etc) to complete your report.
Using the button "Add attachments" on the last page of the form.
- 2) Before submitting this form, please use the button "Verify form"(bottom right of each page).
If needed, complete your pdf document as indicated.
- 3) When you have finished completing this pdf document, save it on your computer.
- 4) Verify that your internet connection is active and then click on the "Submit notification" button and your pdf document will be sent to our server. A submission number will appear on your document.
Save this completed document on your computer for your record.
- 5) For simplification purposes you are invited to submit multi-annual programmes.
- 6) You are invited to submit your programmes in English.

Document version number: 2022 1.0

Member state : POLSKA

Disease Salmonella

Animal population Laying flocks of Gallus gallus

This program is multi annual :

Type of submission :

Request of Union co-financing from beginning :

To end of

First year of implementation of the programme described in this document:

1. Contact data

Name

Phone

Email

Your job type
within the CA :

Submission Date

06/12/2022 11:12:21

Submission Number

1670321541971-19091

Laying flocks of *Gallus gallus*

A. Technical information

By submitting this programme, the Member State (MS) attests that the relevant provisions of the EU legislation will be implemented during its entire period of approval, in particular:

- Regulation (EC) No 2160/2003 on the control of *Salmonella* and other specified food-borne zoonotic agents,
- Regulation (EU) No 517/2011 implementing Regulation (EC) No 2160/2003 of the European Parliament and of the Council as regards a Union target for the reduction of the prevalence of *Salmonella* serotypes in laying hens of *Gallus gallus*,
- Regulation (EC) No 1177/2006 implementing Regulation (EC) No 2160/2003 as regards requirements for the use of specific control methods in the framework of the national programmes for the control of *Salmonella* in poultry.

As a consequence, the following measures will be implemented during the whole period of the programme:

1. Aim of the programme

It is to implement all relevant measures in order to reduce the prevalence of *Salmonella* Enteritidis and *Salmonella* Typhimurium (including the serotypes with the antigenic formula 1,4,[5],12:i:-) in adult laying hens of *Gallus gallus* ('Union target') as follows:

- An annual minimum percentage of reduction of positive flocks of adult laying hens equal to at least 10% where the prevalence in the preceding year was less than 10%.
- An annual minimum percentage of reduction of positive flocks of adult laying hens equal to at least 20% where the prevalence in the preceding year was more than or equal to 10% and less than 20%.
- A reduction of the maximum percentage equal to 2% or less of positive flocks of adult laying hens.
- The Member States has less than 50 flocks of adult laying hens: the target is to have not more than one adult flock remaining positive.

Laying flocks of Gallus gallus

The Union target shall be achieved every year based on the monitoring of the previous year.

Comments(max. 32000 chars) :

Cel unijny został określony w art. 1 rozporządzenia Komisji (UE) nr 517/2011 z dnia 25 maja 2011 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do unijnego celu ograniczenia częstości występowania niektórych serotypów salmonelli w stadach kur niosek gatunku Gallus gallus oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 2160/2003 i rozporządzenie Komisji (UE) nr 200/2010 (Dz. Urz. UE L 138 z 26.05.2011, str. 45, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 517/2011”, i dotyczy stad dorosłych kur niosek z wynikiem dodatnim badań laboratoryjnych w odniesieniu do następujących serotypów Salmonella:

1) Salmonella Enteritidis,

2) Salmonella Typhimurium, w tym jednofazowej Salmonella Typhimurium o wzorze antygenowym 1,4, [5],12:i:-

– zwanych dalej „serotypami Salmonella objętymi programem”.

W art. 1 rozporządzenia nr 517/2011 określono roczną minimalną wartość procentową ograniczenia liczby stad dorosłych kur niosek zakażonych serotypami Salmonella objętymi programem. W pierwszym roku realizacji programu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej celem było zmniejszenie liczby stad dorosłych kur niosek gatunku Gallus gallus z wynikiem dodatnim co najmniej o 40%, a w następnych latach – odpowiednio o wartość procentową określoną w art. 1 rozporządzenia nr 517/2011, albo zredukowanie docelowo odsetka stad z dodatnim wynikiem badań laboratoryjnych do 2% lub poniżej tej wartości.

Zgodnie z założeniami programu w trakcie jego realizacji przewiduje się w :

- 2023 r. nie więcej niż 47

-2024 r. nie więcej niż 46,

- 2025 r. nie więcej niż 45 ,

dorosłych stad kur niosek gatunku Gallus gallus zakażonych serotypem Salmonella objętym programem.

Cel unijny będzie realizowany przez badanie laboratoryjne stad kur niosek gatunku Gallus gallus objętych zakresem rozporządzenia nr 2160/2003, w tym stad w okresie odchowu.

Założenia programu przyjęte zostały w oparciu o dane z realizacji programu w latach poprzednich.

Prewalencja w stadach utrzymuje się powyżej zakładanego celu unijnego, jednak do roku 2025 powinna zostać ograniczona poniżej 2% (58 stad przy założeniu, że liczba stad nie ulegnie zmianie).

2. The programme will be implemented on the **whole territory** of the MS.

yes

no

If No, please explain :

yes,
Program będzie realizowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Laying flocks of Gallus gallus

3. Flocks subject to the programme

The programme covers all flocks of adult laying hens of *Gallus gallus* but does not apply to flocks for private domestic use or leading to the direct supply, by the producer, of small quantities of table eggs to the final consumer or to local retail establishments directly supplying the eggs to the final consumer. For the latter case (direct supply), national rules are adopted ensuring *Salmonella* control in these flocks.

The programme covers also all rearing flocks of future laying hens.

yes

no

If No, please explain :

No changes comparing with the programme approved for 2022

Additional explanation:

All laying hens flocks other than direct supply and production for own use are covered by the programme. "NO" is ticked because we are not able to confirm the whole statement as national rules ensuring *Salmonella* control in flocks for direct supply are not adopted.

For such production apply veterinary requirements described in Chapter 1 and Chapter 8 of Regulation of Minister of Agriculture and Rural Development on 30th September 2015 (O.J. 2015 No. 1703) – attached.

	Total number of flocks of layers in the MS	Number of flocks covered by the programme	Number of flocks where FBO sampling shall take place	Number of flocks where official sampling will take place
Rearing flocks	524		524	0
Adult flocks	2 355	2 355	2 355	2 355
Number of holdings with more than 1,000 laying hens				907
Number of flocks in these holdings				2 193
<i>NB : All cells shall be filled in with the best estimation available.</i>				

Comments (max. 32000 chars) :

Pobieranie próbek w ramach programu odbywa się w gospodarstwie.

Rutynowe pobieranie próbek w stadach kur niosek gatunku *Gallus gallus* z inicjatywy hodowcy, zgodnie z wymogami określonymi w części B załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003, przeprowadza się:

1) u piskląt jednodniowych w trakcie rozładunku ze środka transportu przed umieszczeniem piskląt w kurniku, zgodnie z następującymi zasadami:

a) próbki wyściółki wraz z mekonium z 10 pojemników transportowych z każdej dostawy (po 25 g z pojemnika) lub

Laying flocks of Gallus gallus

b) wymazy powierzchniowe z dna 10 pojemników (łączone w 1 próbkę zbiorczą) – w przypadku pojemników bez wyściółki, lub
c) pisklęta padłe (w tym również w czasie transportu), nie więcej niż 20 sztuk – łączone w 1 próbkę zbiorczą;
2) u drobiu, zgodnie z wymogami określonymi w ust. 2.1 załącznika do rozporządzenia nr 517/2011, na 2 tygodnie przed rozpoczęciem składania jaj lub przed przeniesieniem do jednostki nieśnej;
3) w okresie nieśności, zgodnie z wymaganiami określonymi w ust. 2.1 załącznika do rozporządzenia nr 517/2011, przynajmniej co 15 tygodni, przy czym pierwsze pobranie próbek powinno nastąpić między 22 a 26 tygodniem życia drobiu.
Procedura pobierania została określona w ust. 2.2 załącznika do rozporządzenia nr 517/2011, a procedura transportu i przygotowania próbek – w ust. 3.1 załącznika do rozporządzenia nr 517/2011. Koszty pobrania, transportu oraz badania tych próbek w laboratorium ponosi hodowca.

4. Notification of the detection of target *Salmonella* serovars

A procedure is in place which guarantees that the detection of the presence of the relevant *Salmonella* serotypes during sampling at the initiative of the food business operator (FBO) is notified without delay to the competent authority by the laboratory performing the analyses. Timely notification of the detection of the presence of any of the relevant *Salmonella* serotypes remains the responsibility of the food business operator and the laboratory performing the analyses.

yes

no

if no, please explain :

yes,
Laboratoria urzędowe wykonujące badania laboratoryjne w ramach programu oraz hodowcy po uzyskaniu dodatniego wyniku badań laboratoryjnych lub stwierdzeniu efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych z inicjatywy hodowcy niezwłocznie informują o tym powiatowego lekarza weterynarii właściwego miejscowo dla lokalizacji stada. Laboratoria urzędowe, wyznaczone zgodnie z art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, po uzyskaniu dodatniego wyniku badań laboratoryjnych lub stwierdzeniu efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii informują o tym powiatowego lekarza weterynarii oraz wojewódzkiego lekarza weterynarii właściwego ze względu na lokalizację stada. Sprawozdania z badań laboratoryjnych próbek pobranych zarówno z inicjatywy hodowcy, jak i przez powiatowego lekarza weterynarii są przesyłane do powiatowego lekarza weterynarii. Laboratoria urzędowe wykonujące badania laboratoryjne w ramach programu przekazują sprawozdanie dotyczące tych badań na koniec okresu sprawozdawczego, a także na każde pisemne żądanie wojewódzkiego lekarza weterynarii. Laboratoria wykonujące badania laboratoryjne w ramach programu przechowują wszystkie izolaty *Salmonella* wyizolowane w ramach programu przez okres co najmniej dwóch lat od dnia uzyskania wyniku badań.

Additional comment:

Z przeprowadzonych badań laboratoryjnych sporządza się sprawozdanie. W sprawozdaniu umieszcza się informacje o badanym stadzie (numer lub oznaczenie stada oraz weterynaryjny numer identyfikacyjny zakładu drobiu), rodzaju badanego materiału oraz o wyniku badania laboratoryjnego każdej z badanych próbek.

Laying flocks of Gallus gallus

Powiatowy lekarz weterynarii przekazuje sąsiednim powiatowym lekarzom weterynarii oraz wojewódzkiemu lekarzowi weterynarii informację o powzięciu podejrzenia lub potwierdzeniu wystąpienia serotypu Salmonella objętego programem zwalczania po powzięciu tego podejrzenia lub po stwierdzeniu wystąpienia tego serotypu w stadzie kur niosek gatunku Gallus gallus. Wojewódzki lekarz weterynarii przekazuje informację, o której mowa powyżej, Głównemu Lekarzowi Weterynarii.

5. Biosecurity measures

FBOs have to implement measures to prevent the contamination of their flocks.

yes

no

if no, please explain. If yes, please describe the biosecurity measures that shall be applied, quote the document describing them (if any) (max. 32000 chars) :

Zarządzanie w zakresie higieny w gospodarstwach

Hodowcy są obowiązani do stosowania przepisów:

1) rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków weterynaryjnych, jakie muszą spełniać gospodarstwa w przypadku, gdy zwierzęta lub środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego pochodzące z tych gospodarstw są wprowadzane na rynek (Dz. U. poz. 1643);

2) rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 344, z późn. zm.).

3) rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie zarządzenia środków związanych z wystąpieniem wysoce zjadliwej grypy ptaków (Dz. U. z 2022 r. poz. 768)

W odniesieniu do warunków utrzymania drobiu oraz zasad zarządzania gospodarstwem gospodarstwa zobowiązane są do spełnienia warunków, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie zarządzenia środków związanych z wystąpieniem wysoce zjadliwej grypy ptaków, a ponadto:

1) stosowania zasady „cały kurnik pełny lub cały kurnik pusty”;

2) zapewnienia odpowiednich warunków utrzymania w zakresie temperatury, wilgotności, wymiany powietrza, dostępu światła;

3) stosowania prawidłowej obsady kurnika;

4) utrzymywania w jednym kurniku, w obrębie jednego stada, drobiu w jednakowym wieku;

Pomieszczenia, w których utrzymuje się drób, ich wyposażenie oraz sprzęt powinny być wykonane z materiałów nieszkodliwych dla zdrowia drobiu oraz nadających się do oczyszczania i odkażania.

Środki zapobiegające zakażeniom przenoszonym przez zwierzęta, pasze, wodę pitną i pracowników gospodarstw

Kurniki, w których jest utrzymywany drób, powinny być:

1) zabezpieczone przed dostępem zwierząt innych niż utrzymywane w gospodarstwie;

2) utrzymywane w czystości;

3) oznakowane tablicą z napisem „Osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony”.

Laying flocks of Gallus gallus

Odchody oraz niezjedzone resztki paszy powinny być często usuwane z pomieszczeń, tak aby uniknąć zanieczyszczenia paszy lub wody, i nie powinny być składowane w bezpośrednim sąsiedztwie kurnika w sposób niezabezpieczony przed dostępem dzikiego ptactwa.

Osoby zatrudnione do wykonywania czynności związanych z utrzymywaniem drobiu powinny:

- 1) stosować odzież ochroną, oddzielną do pracy przy każdym stadzie w kurniku;
- 2) stosować środki higieny osobistej, w tym regularnie myć ręce, czyścić i dezynfekować obuwie przy wejściu do budynków, w których są utrzymywane kury nioski oraz przechowywane pasza lub ściółka, oraz czyścić i odkażać odzież ochronną;
- 3) posiadać aktualne badania na nosicielstwo pałeczek Salmonella;
- 4) zostać przeszkolone w zakresie higieny osobistej oraz możliwych dróg przenoszenia zakażenia za pośrednictwem odzieży i sprzętu.

Higiena transportu zwierząt do gospodarstw i z gospodarstw

Przyjmuje się następujące zalecenia dotyczące transportu drobiu:

- 1) drób powinien być przewożony zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2020 r. poz. 638, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 z dnia 22 grudnia 2004 r. w sprawie ochrony zwierząt podczas transportu i związanych z tym działań oraz zmieniającego dyrektywy 64/432/EWG i 93/119/WE oraz rozporządzenie (WE) nr 1255/97 (Dz. Urz. UE L 03 z 05.01.2005, str. 1, z późn. zm.);
- 2) transport do gospodarstwa powinien odbywać się w pojazdach oraz w kontenerach lub pojemnikach transportowych, które zostały dokładnie oczyszczone i odkażone przed załadunkiem drobiu przy użyciu dopuszczonego do obrotu środka odkażającego w stężeniu umożliwiającym inaktywację pałeczek Salmonella;
- 3) bezpośrednio po rozładunku drobiu i pobraniu próbek w gospodarstwie albo w rzeźni pojazdy oraz kontenery lub pojemniki transportowe powinny być oczyszczone i odkażone przy użyciu dopuszczonego do obrotu środka odkażającego w stężeniu umożliwiającym inaktywację pałeczek Salmonella.

6. Minimum sampling requirements for food business operators (FBO):

Samples at the initiative of the FBOs will be taken and analysed to test for the target *Salmonella* serovars respecting the following minimum sampling requirements:

- a. Rearing flocks: day-old chicks, two weeks before moving to laying phase or laying unit
- b. Adults laying flocks: every 15 weeks during the laying period

yes

no

if no, please explain - Indicate also who takes the FBO samples, and, if additional FBO sampling, going beyond the minimum sampling requirements, is performed, please describe what is done.

Pobieranie próbek w ramach programu odbywa się w gospodarstwie.

Rutynowe pobieranie próbek w stadach kur niosek gatunku Gallus gallus z inicjatywy hodowcy, zgodnie z wymogami określonymi w części B załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003, przeprowadza się:

Laying flocks of Gallus gallus

- 1) u piskląt jednodniowych w trakcie rozładunku ze środka transportu przed umieszczeniem piskląt w kurniku, zgodnie z następującymi zasadami:
- a) próbki wyściółki wraz z mekonium z 10 pojemników transportowych z każdej dostawy (po 25 g z pojemnika) lub
 - b) wymazy powierzchniowe z dna 10 pojemników (łączone w 1 próbkę zbiorczą) – w przypadku pojemników bez wyściółki, lub
 - c) piskląta padłe (w tym również w czasie transportu), nie więcej niż 20 sztuk – łączone w 1 próbkę zbiorczą;
- 2) u drobiu, zgodnie z wymogami określonymi w ust. 2.1 załącznika do rozporządzenia nr 517/2011, na 2 tygodnie przed rozpoczęciem składania jaj lub przed przeniesieniem do jednostki nieśnej;
- 3) w okresie nieśności, zgodnie z wymaganiami określonymi w ust. 2.1 załącznika do rozporządzenia nr 517/2011, przynajmniej co 15 tygodni, przy czym pierwsze pobranie próbek powinno nastąpić między 22 a 26 tygodniem życia drobiu.
- Do próbek przesyłanych do badań laboratoryjnych, pobranych w ramach kontroli urzędowych, dołącza się pismo przewodnie sporządzone według wzoru określonego w załączniku nr 7 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 lipca 2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia dokumentacji związanej ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. poz. 1388).
- W piśmie przewodnim, o którym mowa powyżej, które jest dołączone do próbek kierowanych do badania laboratoryjnego przez hodowcę, hodowca jest obowiązany umieścić informacje dotyczące:
- 1) imienia i nazwiska albo nazwy oraz adresu hodowcy oraz adresu, pod którym prowadzone jest gospodarstwo;
 - 2) numeru lub oznaczenia stada oraz weterynaryjnego numeru identyfikacyjnego gospodarstwa;
 - 3) liczby próbek oraz rodzaju pobranego materiału;
 - 4) daty i godziny pobrania próbek oraz ich wysłania do laboratorium;
 - 5) nazwy i rodzaju zastosowanej szczepionki przeciwko Salmonella w stadzie kur niosek oraz dat jej podawania;
 - 6) stosowania środków przeciwdrobnoustrojowych i dat ich użycia, jeżeli były stosowane;
 - 7) imienia i nazwiska osoby pobierającej próbki.

Procedura pobierania została określona w ust. 2.2 załącznika do rozporządzenia nr 517/2011, a procedura transportu i przygotowania próbek – w ust. 3.1 załącznika do rozporządzenia nr 517/2011. Koszty pobrania, transportu oraz badania tych próbek w laboratorium ponosi hodowca.

Metody stosowane do wykrywania serotypów Salmonella w stadach kur niosek gatunku Gallus gallus są określone w ust. 3.2–3.4 załącznika do rozporządzenia nr 517/2011.

7. Samples are taken in accordance with provisions of point 2.2 of Annex to Regulation (EU) No 517/2011

yes

no

if no, please explain :

Jak wskazano w pkt A.6.
Pobieranie próbek w ramach programu odbywa się w gospodarstwie.

Laying flocks of Gallus gallus

Rutynowe pobieranie próbek w stadach kur niosek gatunku Gallus gallus z inicjatywy hodowcy, zgodnie z wymogami określonymi w części B załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003.

Procedura pobierania została określona w ust. 2.2 załącznika do rozporządzenia nr 517/2011, a

procedura transportu i przygotowania próbek – w ust. 3.1 załącznika do rozporządzenia nr 517/2011.

Hodowca jest obowiązany do prowadzenia dokumentacji związanej z pobieraniem próbek, zawierającej co najmniej informacje dotyczące:

- 1) identyfikacji stada (źródła pochodzenia jaj wylęgowych i piskląt, wiek i liczba sztuk kur niosek);
- 2) rodzaju próbek, daty i godziny pobrania próbek;
- 3) danych osoby pobierającej próbkę;
- 4) daty i godziny wysłania próbek do laboratorium;
- 5) nazwy i adresu laboratorium;
- 6) wyników badań laboratoryjnych próbek pobranych w ramach programu.

Dokumentację tę hodowca przechowuje co najmniej przez 2 lata od dnia zbycia stada.

Powiatowy lekarz weterynarii nadzoruje prawidłowe pobieranie próbek z inicjatywy hodowcy oraz kontroluje dokumentację prowadzoną przez hodowcę. Nadzór nad prawidłowością pobierania próbek obejmuje kontrolę realizacji harmonogramu pobierania próbek oraz przeprowadzaną okresowo kontrolę sposobu pobierania próbek, która jest prowadzona z częstotliwością zależną od analizy ryzyka dokonanej przez powiatowego lekarza weterynarii. Nadzór ten może odbywać się w trakcie kontroli urzędowych gospodarstw oraz w każdym przypadku, gdy powiatowy lekarz weterynarii uzna, że zachodzi taka konieczność.

8. Specific requirements laid down in Annex II.D of Regulation (EC) No 2160/2003 will be complied with where relevant. In particular:

- due to the presence or the suspicion of the presence of SE or ST (including monophasic ST I,4,[5],12:i:-) in the flock, eggs cannot be used for human consumption unless heat treated;
- eggs from these flocks shall be marked and considered as class B eggs.

yes

no

if no, please explain - Indicate also if prompt depopulation of the infected flocks is compulsory.

3.1. W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań laboratoryjnych w kierunku serotypów Salmonella objętych programem (innych niż szczepy szczepionkowe) próbek pobranych z inicjatywy hodowcy lub w przypadku wykrycia efektu hamującego wzrost bakterii hodowca jest obowiązany do:

- 1) niezwłocznego zawiadomienia o tym fakcie powiatowego lekarza weterynarii;
- 2) pozostawienia drobiu w miejscu jego stałego przebywania i niewprowadzania tam innego drobiu;
- 3) uniemożliwienia osobom postronnym dostępu do kurnika lub miejsc, w których znajduje się drób lub w którym znajdują się jego zwłoki;
- 4) wstrzymania się od wywożenia, wynoszenia i zbywania mięsa oraz produktów pochodzących od drobiu, jego zwłok, paszy, ściółki, odchodów pochodzących od tego drobiu oraz innych przedmiotów znajdujących się w miejscu utrzymywania drobiu;
- 5) udostępnienia organom Inspekcji Weterynaryjnej drobiu do badań i zabiegów weterynaryjnych, a

Laying flocks of Gallus gallus

także udzielania pomocy przy wykonywaniu tych badań i zabiegów;

6) udzielania powiatowemu lekarzowi weterynarii wyjaśnień i informacji, które mogą mieć znaczenie dla wykrycia choroby i źródeł zakażenia lub zapobiegania rozprzestrzenianiu się choroby lub zakażenia;

7) udostępnienia powiatowemu lekarzowi weterynarii dokumentacji dotyczącej stada, w szczególności dokumentacji potwierdzającej zakup piskląt, ściółki, paszy, sprzedaży drobiu i jaj oraz dokumentacji związanej z ewidencją leczenia;

8) zwiększenia standardów zoohigienicznych.

3.2. W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań laboratoryjnych w kierunku serotypów Salmonella objętych programem (innych niż szczepy szczepionkowe) próbek pobranych z inicjatywy hodowcy lub w przypadku wykrycia efektu hamującego wzrost bakterii powiatowy lekarz weterynarii, zgodnie z art. 42 ust. 6 oraz art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt:

1) przeprowadza dochodzenie epizootyczne zgodnie z art. 42 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;

2) pobiera próbki do badań laboratoryjnych we wszystkich pozostałych stadach kur niosek gatunku Gallus gallus w gospodarstwie w sposób, który jest określony w załączniku do rozporządzenia nr 517/2011;

3) w celu ustalenia źródła zakażenia stada serotypami Salmonella objętymi programem – przeprowadza badania laboratoryjne:

a) paszy,

b) wody z ujęć własnych gospodarstwa.

W odniesieniu do osób zatrudnionych w gospodarstwie do obsługi zwierząt powiatowy lekarz weterynarii w toku prowadzonego dochodzenia epizootycznego może żądać okazania wyników badań na nosicielstwo pałeczek Salmonella, a w przypadku braku takich badań – powiadomić o tym fakcie właściwego miejscowo państwowego powiatowego inspektora sanitarnego.

W przypadku gdy powiatowy lekarz weterynarii ma powody, aby zakwestionować wyniki badania próbek pobranych z inicjatywy hodowcy (wyniki fałszywie dodatnie lub fałszywie ujemne), po przeprowadzeniu analizy ryzyka obejmującej co najmniej:

1) ocenę możliwości wzajemnego zanieczyszczenia podczas pobierania próbek przez hodowcę,

2) ocenę możliwości zanieczyszczenia krzyżowego w laboratorium w trakcie badania,

3) poziom bezpieczeństwa biologicznego w gospodarstwie,

4) ocenę sytuacji epizootycznej pod względem występowania Salmonella spp. w gospodarstwie,

5) ocenę stosowanego leczenia i profilaktyki stada

– może pobrać próbki do badania w stadzie, w którym uzyskano dodatni wynik badań laboratoryjnych próbek pobranych z inicjatywy hodowcy lub wykryto efekt hamujący wzrost bakterii.

Procedura pobierania próbek przez powiatowego lekarza weterynarii została określona w ust. 4 lit. b w części D załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003.

W celu wykluczenia bądź potwierdzenia zastosowania przez hodowcę środków

przeciwdrobnoustrojowych lub inhibitorów wzrostu bakterii powiatowy lekarz weterynarii pobiera dodatkowe próbki w obrębie każdego kurnika na terenie gospodarstwa w taki sposób, że drób wybiera losowo, w liczbie do 5 sztuk drobiu na kurnik, chyba że uzna za konieczne pobranie próbek większej liczby sztuk drobiu. W przypadku potwierdzania lub wykluczania wystąpienia zakażenia serotypami Salmonella objętymi programem w stadzie piskląt jednodniowych nie są pobierane dodatkowe próbki wykluczające zastosowanie przez hodowcę środków przeciwdrobnoustrojowych lub inhibitorów wzrostu bakterii.

W przypadku zakwestionowania wyników badania próbek pobranych z inicjatywy hodowcy i pobierania próbek przez powiatowego lekarza weterynarii – powiatowy lekarz weterynarii w drodze decyzji administracyjnej:

Laying flocks of Gallus gallus

1) nakazuje:

a) izolację drobiu znajdującego się w gospodarstwie w poszczególnych kurnikach, w których drób jest utrzymywany,

b) zastosowanie produktów biobójczych umieszczonych w Wykazie Produktów Biobójczych, o którym mowa w art. 7 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o produktach biobójczych (Dz. U. z 2021 r. poz. 24), przed wejściami do kurnika i wyjściami z niego, jak również wjazdami na teren gospodarstwa i wyjazdami z tego gospodarstwa,

c) przetrzymywanie jaj w warunkach uniemożliwiających rozprzestrzenienie zakażenia; jeżeli nie istnieje możliwość przetrzymywania jaj w magazynie gospodarstwa, to powiatowy lekarz weterynarii informuje hodowcę o możliwości skierowania jaj do przetworzenia przy zastosowaniu obróbki cieplnej; przemieszczenie jaj odbywa się za zgodą powiatowego lekarza weterynarii wydaną w porozumieniu z powiatowym lekarzem weterynarii sprawującym nadzór nad zakładem, w którym jaja te będą przetworzone; sposób postępowania z jajami jest określony w ust. 2 w części D załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003;

2) zakazuje:

a) wywożenia jaj z gospodarstwa, z wyłączeniem przemieszczania bezpośrednio do zakładu wytwarzającego lub przetwarzającego produkty jajeczne, o którym mowa w przepisach o wymaganiach weterynaryjnych dla produktów pochodzenia zwierzęcego; sposób postępowania z jajami jest określony w ust. 2 w części D załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003,

b) stosowania produktów biobójczych, produktów leczniczych weterynaryjnych i innych środków utrudniających izolację pałeczek Salmonella w stadzie przed pobraniem próbek przez powiatowego lekarza weterynarii,

c) wywożenia z gospodarstwa, bez jego zgody, mięsa, zwłok drobiu, paszy, ściółki, odchodów pochodzących od tego drobiu oraz innych przedmiotów znajdujących się w miejscu utrzymywania drobiu,

d) przemieszczania drobiu z gospodarstwa i do gospodarstwa oraz ze stada i do stada w obrębie gospodarstwa, chyba że na wniosek hodowcy drób zostanie przemieszczony do rzeźni w celu poddania ubojowi; przy przemieszczaniu kur niosek gatunku Gallus gallus do rzeźni stosuje się świadectwo zdrowia zgodne ze wzorem określonym w załączniku do załącznika IV rozdz. 1 do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 2020/2235 z dnia 16 grudnia 2020 r. ustanawiającego przepisy dotyczące stosowania rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 i (UE) 2017/625 w odniesieniu do wzorów świadectw zdrowia zwierząt, wzorów świadectw urzędowych i wzorów świadectw zdrowia zwierząt/świadectw urzędowych do celów wprowadzania do Unii i przemieszczania w obrębie terytorium Unii przesyłek niektórych kategorii zwierząt i towarów oraz urzędowej certyfikacji dotyczącej takich świadectw i uchylające rozporządzenie (WE) nr 599/2004, rozporządzenia wykonawcze (UE) nr 636/2014 i (UE) 2019/628, dyrektywę 98/68/WE oraz decyzje 2000/572/WE, 2003/779/WE i 2007/240/WE.

Powyższe nakazy i zakazy są stosowane do czasu potwierdzenia lub wykluczenia przez powiatowego lekarza weterynarii wystąpienia w stadzie kur niosek zakażenia serotypami Salmonella objętymi programem oraz potwierdzenia lub wykluczenia zastosowania przez hodowcę środków przeciwdrobnoustrojowych.

3.3. W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań laboratoryjnych w kierunku serotypów Salmonella objętych programem (innych niż szczepy szczepionkowe) lub w przypadku wykrycia efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych z inicjatywy hodowcy lub w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii, lub w przypadku stwierdzenia zastosowania środków przeciwdrobnoustrojowych w wyniku badania laboratoryjnego próbek pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii, zgodnie z ust. 1.9, powiatowy lekarz weterynarii w drodze decyzji administracyjnej, zgodnie z art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu

Laying flocks of Gallus gallus

chorób zakaźnych zwierząt:

1) nakazuje:

a) unieszkodliwienie zwłok wszystkich sztuk drobiu padłego zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) (Dz. Urz. UE L 300 z 14.11.2009, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1069/2009”, oraz przyjętymi środkami wykonawczymi, zgodnie z art. 40 tego rozporządzenia,

b) w przypadku przeznaczenia jaj do spożycia przez ludzi, o ile możliwe jest przeznaczenie jaj do spożycia przez ludzi zgodnie z przepisami odrębnymi, przemieszczanie jaj ze stada zakażonego lub w którym wykryto efekt hamujący wzrost bakterii, lub w którym stwierdzono zastosowanie środków przeciwdrobnoustrojowych, wyłącznie do zakładu przetwórczego, w którym zostaną poddane obróbce cieplnej gwarantującej wyeliminowanie wszystkich serotypów Salmonella mających znaczenie dla zdrowia publicznego; sposób postępowania z jajami jest określony w ust. 2 w części D załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003,

c) zniszczenie pasz lub ich zagospodarowanie przez zastosowanie środków kontroli gwarantujących pełną inaktywację pałeczek Salmonella, w przypadku gdy uzyskano dodatni wynik badania laboratoryjnego próbek paszy w kierunku obecności serotypów Salmonella objętych programem,

d) zniszczenie lub zagospodarowanie ściółki oraz odchodów, które mogły ulec skażeniu, w sposób, który wyklucza zanieczyszczenie pałeczkami Salmonella, zgodnie z rozporządzeniem nr 1069/2009 oraz przyjętymi środkami wykonawczymi, zgodnie z art. 40 tego rozporządzenia,

e) izolację drobiu znajdującego się w gospodarstwie w poszczególnych kurnikach, w których drób jest utrzymywany,

f) zastosowanie właściwych produktów biobójczych przed wejściami do kurnika i wyjściami z niego, jak również wjazdami na teren gospodarstwa i wyjazdami z tego gospodarstwa,

g) przetrzymywanie jaj w warunkach uniemożliwiających rozprzestrzenienie zakażenia,

h) po zakończeniu cyklu produkcyjnego lub podjęciu przez hodowcę decyzji o likwidacji stada – oczyszczenie i odkażenie kurników, w których był przetrzymywany drób ze stada zakażonego lub w którym wykryto efekt hamujący wzrost bakterii, lub w którym stwierdzono zastosowanie środków przeciwdrobnoustrojowych, otoczenia kurników, środków transportu oraz pozostałych przedmiotów, które mogły ulec skażeniu, pod nadzorem powiatowego lekarza weterynarii,

i) podjęcie przez hodowcę działań mających na celu poprawę warunków zoohigienicznych oraz bezpieczeństwa epizootycznego w gospodarstwie, o których mowa w ust. 2.1;

2) zakazuje:

a) wprowadzania drobiu do gospodarstwa oraz wyprowadzania drobiu z gospodarstwa bez jego zgody,

b) przemieszczania drobiu ze stada zakażonego lub w którym wykryto efekt hamujący wzrost bakterii, lub w którym stwierdzono zastosowanie środków przeciwdrobnoustrojowych, chyba że na wniosek hodowcy drób zostanie przemieszczony do rzeźni w celu poddania ubojowi.

3.4. W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań laboratoryjnych w kierunku serotypów Salmonella objętych programem (innych niż szczepy szczepionkowe) lub w przypadku stwierdzenia efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych we wszystkich stadach w gospodarstwie, przy pobieraniu próbek zgodnie z procedurą, która została określona w ust. 2.1 lit. a załącznika do rozporządzenia nr 517/2011, albo w próbkach pobranych zgodnie z pkt 2.1 lit. b–c i e załącznika do rozporządzenia nr 517/2011 w stadzie kur niosek gatunku Gallus gallus powiatowy lekarz weterynarii:

1) podejmuje działania opisane w ust. 3.2 akapit pierwszy pkt 1–3;

2) nakazuje w drodze decyzji administracyjnej podjęcie działań, o których mowa w ust. 3.3;

3) zakazuje w drodze decyzji administracyjnej działań, o których mowa w ust. 3.3.

Laying flocks of Gallus gallus

3.5. W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań laboratoryjnych w kierunku serotypów Salmonella objętych programem (innych niż szczepy szczepionkowe) lub w przypadku wykrycia efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych z inicjatywy hodowcy lub w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii, lub w przypadku stwierdzenia zastosowania środków przeciwdrobnoustrojowych w wyniku badania laboratoryjnego próbek pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii, zgodnie z ust. 1.9, koszty:

- 1) oczyszczenia i odkażenia kurników, w których był przetrzymywany drób ze stada zakażonego serotypem Salmonella objętym programem, ich otoczenia, środków transportu oraz pozostałych przedmiotów, które mogły ulec skażeniu,
- 2) podjęcia działań mających na celu poprawę warunków zoohigienicznych oraz bezpieczeństwa epizootycznego w gospodarstwie
– są ponoszone przez hodowcę.

3.6. W przypadku stwierdzenia przez powiatowego lekarza weterynarii, że stado kur niosek gatunku Gallus gallus nie jest badane przez hodowcę zgodnie z wymaganiami ustanowionymi w rozporządzeniu nr 517/2011 oraz w programie, uznaje on je za stado o nieznanym statusie pod względem Salmonella oraz wydaje decyzję administracyjną, na podstawie art. 138 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniającego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylającego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych), zakazującą wprowadzenia na rynek jaj konsumpcyjnych pochodzących ze stada o nieznanym statusie pod względem Salmonella, z wyjątkiem kierowania takich jaj do zakładu przetwórstwa, w którym zostaną poddane obróbce cieplnej gwarantującej zniszczenie pałeczek Salmonella. Sposób postępowania z jajami pochodzącymi ze stad o nieznanym statusie zdrowotnym został określony w ust. 2 w części D załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003.

Stado kur niosek gatunku Gallus gallus o nieznanym statusie może zostać uznane za niezakażone serotypami Salmonella objętymi programem w przypadku uzyskania ujemnego wyniku badania próbek pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii zgodnie z procedurą określoną w ust. 4 lit. b w części D załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003. Próbki do badań są pobierane przez powiatowego lekarza weterynarii na wniosek hodowcy. Koszty pobrania próbek, dojazdu do gospodarstwa oraz transportu próbek do laboratorium, jak również badania próbek w laboratorium są ponoszone przez hodowcę. Opłata zawiera:

- 1) koszt badania laboratoryjnego w wysokości określonej w poz. 7 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie sposobu ustalania i wysokości opłat za czynności wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną, sposobu i miejsc pobierania tych opłat oraz sposobu przekazywania informacji w tym zakresie Komisji Europejskiej;
- 2) koszt dojazdu związanego z pobraniem próbek i koszty dowozu próbek do laboratorium, według stawek za 1 kilometr przebiegu pojazdu ustalonych zgodnie z przepisami w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy;
- 3) koszt użytych wyrobów medycznych stosowanych w medycynie weterynaryjnej.

Laying flocks of Gallus gallus

9.If birds from flocks infected with SE or ST are slaughtered, please describe the measures that shall be implemented by the FBO and the CA to ensure that fresh poultry meat meet the relevant **EU microbiological criteria** (row 1.28 of Chapter 1 of Annex I to Regulation (EC) No 2073/2005): absence of SE/ST in 5 samples of 25g:

Measures implemented by the FBO (farm level)

W związku z tym, że rozporządzenie Komisji (WE) nr 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005 r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 338 z 22.12.2005, str. 1, z późn. zm.) wskazuje pałeczki Salmonella spp. jako kryterium bezpieczeństwa żywności w mięsie mielonym i surowych wyrobach z mięsa drobiowego, w drobiowym mięsie odkostnionym mechanicznie oraz w produktach z mięsa drobiowego, hodowca wpisuje informacje dotyczące łańcucha żywnościowego, o których mowa w rozporządzeniu (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającym szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego, w zakresie dodatnich wyników badań laboratoryjnych dotyczących wszystkich stwierdzonych serotypów Salmonella, w tym nieobjętych programem.

Measures implemented by the FBO (slaughterhouse level)

3.7 (...)W przypadku gdy w badaniu laboratoryjnym próbek pobranych z inicjatywy hodowcy lub pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii w stadzie kur niosek stwierdzono serotyp Salmonella objęty programem lub stwierdzono efekt hamujący wzrost bakterii lub kury pochodzą ze stada kur niosek gatunku Gallus gallus o nieznanym statusie zdrowotnym pod względem Salmonella:

- 1) badanie przedubojowe kur niosek z tego stada przeprowadza się zgodnie z art. 10 ust. 1 i 2 oraz art. 11 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2019/627 z dnia 15 marca 2019 r. ustanawiającego jednolite praktyczne rozwiązania dotyczące przeprowadzania kontroli urzędowych produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 oraz zmieniającego rozporządzenie Komisji (WE) nr 2074/2005 w odniesieniu do kontroli urzędowych, (Dz. Urz. UE L 131 z 17.5.2019, str. 18—30), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 2019/627”;
- 2) ubój kur niosek z takiego stada przeprowadza się w sposób określony w art. 43 ust. 6 rozporządzenia nr 2019/627. Powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla rzeźni określa w decyzji administracyjnej warunki, w jakich tego rodzaju zwierzęta można poddać ubojowi. Warunki, w jakich ptaki mają zostać ubite, muszą być ukierunkowane na minimalizację zanieczyszczenia innych zwierząt oraz mięsa z innych zwierząt (ubój w osobnym cyklu produkcyjnym, przechowywanie mięsa w wydzielonych pomieszczeniach lub obszarach, czyszczenie i dezynfekcja po zakończonym procesie uboju i obróbki poubojowej, pobranie próbek do badań laboratoryjnych w celu potwierdzenia skuteczności mycia i dezynfekcji powierzchni mających kontakt z mięsem);
- 3) Bezpośrednio po rozładunku kur niosek w rzeźni, należy przeprowadzić mycie i dezynfekcję środków transportu oraz urządzeń, sprzętu i narzędzi wykorzystywanych do transportu tych zwierząt.
- 4) mięso pozyskane z drobiu pochodzącego ze stada kur niosek, w którym uzyskano dodatni wynik badania laboratoryjnego próbek pobranych z inicjatywy hodowcy lub pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii albo pochodzące ze stad o nieznanym statusie epizootycznym pod względem Salmonella, jest poddawane przemysłowej obróbce cieplnej lub innej obróbce mającej na celu wyeliminowanie pałeczek Salmonella. W przypadku gdy w rzeźni dokonującej uboju takich stad nie jest

Laying flocks of Gallus gallus

możliwe poddanie pozyskanego mięsa którejkolwiek z tych obróbek, mięso pozyskane z takich stad nie może zostać wprowadzone do obrotu w formie świeżej, z wyłączeniem:

a) przewozu tego mięsa do zakładu przetwórczego zlokalizowanego na terenie Polski w celu poddania go przemysłowej obróbce cieplnej lub innej obróbce mającej na celu wyeliminowanie pałeczek Salmonella, lub

b) przewozu tego mięsa do chłodni składowej zlokalizowanej na terenie Polski, w celu czasowego składowania go przed poddaniem przemysłowej obróbce cieplnej lub innej obróbce mającej na celu wyeliminowanie pałeczek Salmonella w zakładzie przetwórczym, o którym mowa w lit. a.

4) przed wydaniem decyzji, o której mowa w pkt 2, powiatowy lekarz weterynarii weryfikuje, czy:

a) rzeźnia posiada procedury gwarantujące, że mięso pozyskane w ramach uboju kur niosek z ww. stad nie zostanie wprowadzone do obrotu w formie świeżej, za wyjątkiem przewiezienia go do chłodni składowej lub zakładu przemysłowej obróbki, jeśli ma to zastosowanie. Procedury powinny obejmować w szczególności rozliczenie ilości mięsa pozyskanego z takiego uboju, miejsce jego przechowywania (wskazanie oddzielnych pomieszczeń chłodniczych w zakładzie), sposób oznakowania i rozliczania ilości mięsa przekazywanego do przechowywania i/lub obróbki eliminującej Salmonella,

b) w rzeźni jest możliwość poddania pozyskanego mięsa przemysłowej obróbce cieplnej lub innej obróbce mającej na celu wyeliminowanie pałeczek Salmonella. W przypadku braku takiej możliwości powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla rzeźni nakazuje w drodze decyzji:

- zamieszczenie na opakowaniu informacji: „mięso przeznaczone do przemysłowej obróbki cieplnej lub innej obróbki mającej na celu wyeliminowanie pałeczek Salmonella w zakładzie zlokalizowanym na terenie Polski”,

- w dokumentacji towarzyszącej przesyłce mięsa do innego zakładu dokonanie adnotacji, iż zostało ono otrzymane z drobiu pochodzącego ze stada, w którym badania środowiskowe wskazywały na obecność serotypu Salmonella objętego programem lub ze stada o nieznanym statusie epizootycznym pod względem Salmonella oraz musi ono zostać poddane przemysłowej obróbce cieplnej lub innej obróbce mającej na celu wyeliminowanie pałeczek Salmonella w zakładzie zlokalizowanym na terenie Polski;

5) przemieszczanie mięsa pozyskanego z uboju takich stad z rzeźni do chłodni składowej lub zakładu przetwórstwa, bądź z chłodni składowej do zakładu przetwórstwa, może odbywać się wyłącznie za zgodą właściwego powiatowego lekarza weterynarii dla zakładu wysyłki oraz powiatowego lekarza weterynarii właściwego dla zakładu, do którego mięso jest wysyłane.

Measures implemented by the CA (farm and slaughterhouse level)

3.7 (...) 5) przemieszczanie mięsa pozyskanego z uboju takich stad z rzeźni do chłodni składowej lub zakładu przetwórstwa, bądź z chłodni składowej do zakładu przetwórstwa, może odbywać się wyłącznie za zgodą właściwego powiatowego lekarza weterynarii dla zakładu wysyłki oraz powiatowego lekarza weterynarii właściwego dla zakładu, do którego mięso jest wysyłane. Powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla rzeźni informuje powiatowego lekarza weterynarii właściwego dla chłodni składowej i/lub zakładu, w którym ma mieć miejsce przemysłowa obróbka, o przesyłkach takiego mięsa i weryfikuje, czy jest zgoda organu na przyjęcie takiego mięsa. Podobnie, powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla chłodni składowej, informuje powiatowego lekarza weterynarii właściwego dla zakładu, w którym ma mieć miejsce przemysłowa obróbka, o przesyłkach takiego mięsa, jeśli ma to zastosowanie, i weryfikuje, czy jest zgoda organu na przyjęcie takiego mięsa,

6) przed wydaniem zgody, o której mowa w pkt 5, powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla chłodni składowej weryfikuje, czy podmiot prowadzący ten zakład posiada procedury gwarantujące, że mięso pozyskane w ramach uboju kur niosek z ww. stad nie zostanie wprowadzone do obrotu w formie świeżej, za wyjątkiem przewiezienia go do zakładu przemysłowej obróbki, zlokalizowanego na terenie Polski. Procedury powinny obejmować w szczególności rozliczenie ilości mięsa wprowadzonego, będącego na stanie chłodni i wychodzącego z chłodni, miejsce jego przechowywania i sposób zabezpieczenia (wskazanie oddzielnych pomieszczeń chłodniczych w zakładzie), sposób oznakowania

Laying flocks of Gallus gallus

mięsa i rozliczenia ilości mięsa przekazywanego do obróbki eliminującej Salmonella. Powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla chłodni składowej w drodze decyzji:

a) zakazuje wprowadzania mięsa drobiowego do obrotu za wyjątkiem przewiezienia go do zlokalizowanego na terenie Polski zakładu dokonującego przemysłowej obróbki cieplnej lub innej obróbki tego mięsa mającej na celu wyeliminowanie pałeczek Salmonella;

b) nakazuje informowania go o zamiarze wysyłki tego mięsa do zakładu przetwórstwa;

c) określa warunki składowania tego mięsa;

7) powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla zakładu dokonującego przemysłowej obróbki cieplnej lub innej obróbki tego mięsa mającej na celu wyeliminowanie pałeczek Salmonella, weryfikuje: czy ww. zakład posiada procedury gwarantujące, że takie mięso zostanie przetworzone w sposób gwarantujący wyeliminowanie pałeczek Salmonella, parametry zastosowanej obróbki pod kątem jej skuteczności dla wyeliminowania pałeczek Salmonella oraz zgodność ilości surowca wprowadzonego do zakładu przetwórczego oraz ilości surowca poddanego ww. obróbce.

10. Laboratories in which samples (official and FBO samples) collected within this programme are analysed are accredited to ISO 17025 standard and the analytical methods for *Salmonella* detection is within the scope of their accreditation.

yes

no

If no, please explain :

YES

Badania laboratoryjne próbek pobieranych w ramach programu przeprowadza się w laboratoriach wyznaczonych przez Głównego Lekarza Weterynarii, zgodnie z art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej.

W przypadkach uzasadnionych ekonomicznie lub organizacyjnie próbki pobrane w ramach programu przez powiatowego lekarza weterynarii mogą być przesłane do laboratorium wyznaczonego przez Głównego Lekarza Weterynarii, zgodnie z art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, znajdującego się w innym województwie. W takim przypadku powiatowy lekarz weterynarii powiadamia wojewódzkiego lekarza weterynarii o zamiarze przesłania tych próbek do innego województwa. Wojewódzki lekarz weterynarii powiadamia wojewódzkiego lekarza weterynarii właściwego ze względu na położenie laboratorium o zamiarze przesłania próbek.

Próbki pobrane z inicjatywy hodowcy mogą być badane również w laboratoriach innych niż wyżej wymienione, zatwierdzonych przez Głównego Lekarza Weterynarii w trybie art. 25a ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej do wykonywania badań metodą badawczą określoną w ust. 1.7

Wykaz laboratoriów zatwierdzonych przez Głównego Lekarza Weterynarii jest umieszczony na stronie internetowej administrowanej przez Główny Inspektorat Weterynarii zgodnie z art. 25 ust. 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (<http://www.wetgiw.gov.pl>).

Krajowym laboratorium referencyjnym właściwym dla badań prowadzonych w kierunku salmonellozy (w zakresie chorób odzwierzęcych) zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie krajowych laboratoriów referencyjnych, jest Laboratorium Zakładu Mikrobiologii Państwowego Instytutu Weterynaryjnego - Państwowego Instytutu Badawczego w Puławach.

Laying flocks of Gallus gallus

Do próbek pobranych w ramach kontroli urzędowych przesyłanych do badań laboratoryjnych, dołącza się pismo przewodnie, którego wzór jest określony w załączniku nr 7 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 lipca 2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia dokumentacji związanej ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. poz. 1388).

W piśmie przewodnim dołączonym do próbek przesyłanych do badania laboratoryjnego hodowca jest obowiązany umieścić informacje zawierające co najmniej następujące dane:

- 1) imię i nazwisko oraz adres posiadacza indyków oraz adresu gospodarstwa, jeśli jest inny niż adres hodowcy;
- 2) numer lub indywidualne oznaczenie stada oraz weterynaryjny numer identyfikacyjny zakładu drobiu;
- 3) liczbę próbek oraz rodzaj pobranego materiału do badań;
- 4) datę i godzinę pobrania próbek oraz wysłania ich do laboratorium;
- 5) nazwę i rodzaj zastosowanej szczepionki w stadzie indyków hodowlanych oraz dat jej podawania;
- 6) stosowane środki przeciwdrobnoustrojowe i daty ich użycia, jeżeli były stosowane;
- 7) imię i nazwisko osoby pobierającej próbki.

Laboratoria wykonujące badania laboratoryjne w ramach programu oceniają każdorazowo efekt hamujący wzrost bakterii.

W przypadku wykrycia serotypu pałeczek Salmonella innego niż objęty programem określa się ten serotyp i podaje jego nazwę.

Z przeprowadzonych badań laboratoryjnych sporządza się sprawozdanie. W sprawozdaniu umieszcza się informacje o badanym stadzie (numer lub oznaczenie stada oraz weterynaryjny numer identyfikacyjny), rodzaju badanego materiału oraz o wyniku badania laboratoryjnego każdej z badanych próbek, zgodnie z jednym z poniższych sformułowań:

- 1) „Salmonella spp. niewykryte w próbce analitycznej x g (np. kału, kurzu, narządów wewnętrznych) lub x par okładzin na buty, lub x tamponów. Nie stwierdzono efektu hamującego wzrost bakterii”;
- 2) „Salmonella spp. niewykryte w próbce analitycznej x g (np. kału, kurzu, narządów wewnętrznych) lub x par okładzin na buty, lub x tamponów. Stwierdzono efekt hamujący wzrost bakterii”;
- 3) „Salmonella ... (należy podać nazwę serotypu lub strukturę antygenową uzyskanego izolatu) wykryte w próbce analitycznej x g (np. kału kurzu, narządów wewnętrznych) lub x par okładzin na buty, lub x tamponów. Nie stwierdzono efektu hamującego wzrost bakterii”.

Laboratoria wykonujące badania laboratoryjne w ramach programu przechowują wszystkie izolaty Salmonella wyizolowane w ramach programu przez okres co najmniej dwóch lat od dnia uzyskania wyniku badań. Spośród tych izolatów laboratoria przesyłają do krajowego laboratorium referencyjnego właściwego dla badań prowadzonych w kierunku salmonellozy (w aspekcie chorób odzwierzęcych) jeden szczep reprezentujący każdy stwierdzony serotyp z każdego badanego stada wraz z kartą informacyjną lub – w przypadku gdy nie została wykonana pełna identyfikacja serotypu – typ serologiczny w celu wykonania badań potwierdzających.

Na wniosek organów Inspekcji Weterynaryjnej laboratorium referencyjne przeprowadza sekwencjonowanie genomu przekazanych izolatów szczepów Salmonella oraz wykonuje analizę pokrewieństwa filogenetycznego w zakresie wskazanym przez wnioskujący organ Inspekcji Weterynaryjnej.

Additional comment:

Laboratoria urzędowe są poddawane w zakresie stosowanych metod badawczych regularnym badaniom porównawczym przeprowadzanym przez krajowe laboratorium referencyjne, a gdy brak jest

Laying flocks of Gallus gallus

takiej możliwości - przez krajowe lub wspólnotowe laboratorium referencyjne znajdujące się na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego EFTA. Procedura zatwierdzania innych laboratoriów, o których mowa w lit. d): laboratorium składa wniosek o zatwierdzenie, do którego dołącza kopię certyfikatu i zakresu akredytacji oraz opinię, do której dołącza się raport krajowego laboratorium referencyjnego właściwego dla kierunku badań. Ponadto kopię raportu z badań biegłości przeprowadzonych nie wcześniej niż w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku przez właściwe dla danego kierunku badań krajowe laboratorium referencyjne. Główny Lekarz Weterynarii zatwierdza, w drodze decyzji administracyjnej, laboratorium ubiegające się o status laboratorium urzędowego zatwierdzonego do przeprowadzania badań laboratoryjnych. Laboratorium, które uzyskało status laboratorium, zatwierdzenie:

- 1) bierze udział w badaniach biegłości przeprowadzanych przez właściwe dla danego kierunku badań krajowe laboratorium referencyjne, w terminach określonych w harmonogramie opracowanym przez to krajowe laboratorium referencyjne, a w przypadku, gdy nie ma takiego laboratorium referencyjnego - nie rzadziej niż raz na 4 lata w badaniach biegłości przeprowadzanych przez właściwe dla danego kierunku badań krajowe laboratorium referencyjne znajdujące się na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego EFTA lub wspólnotowe laboratorium referencyjne;
- 2) poddaje się kontroli właściwego dla danego kierunku badań krajowego laboratorium referencyjnego.

Wykaz laboratoriów dostępny jest pod adresem: <https://www.wetgiw.gov.pl/nadzor-weterynaryjny/system-laboratoriow-urzedowych>

11. The **analytical methods** used for the detection of the target *Salmonella* serovars is the one defined in Part 3.2 of the Annex of Regulation (EU) No 200/2010 i.e. Amendment 1 of EN/ISO 6579-2002/Amd1:2007. *'Microbiology of food and animal feeding stuffs - Horizontal method for the detection of Salmonella spp. -- Amendment 1: Annex D: Detection of Salmonella spp. in animal faeces and in environmental samples from the primary production stage'*.

Serotyping is performed following the Kaufman-White-Le Minor scheme.

yes

no

If no please explain.

yes,
Metody stosowane do wykrywania serotypów *Salmonella* w stadach kur niosek gatunku *Gallus gallus* są określone w ust. 3.2–3.4 załącznika do rozporządzenia nr 517/2011.

Additional comment:

Badania w kierunku *Salmonella* aktualnie przeprowadzane są zgodnie z wymaganiami normy PN-EN ISO 6579-1:2017-04/A1:2020-09. W ramach kontroli jakości badań laboratoria zobowiązane są do:

- regularnego uczestnictwa w badaniach biegłości,
- zweryfikowania wdrażanej w laboratorium metody,
- ciągłego szkolenia i podnoszenia kompetencji personelu laboratorium, oraz potwierdzania wyników poprzez udział w PT,
- włączenia kontroli pozytywnych i negatywnych w badaniach,

Laying flocks of Gallus gallus

- używania wyłącznie certyfikowanych, nadzorowanych i sprawdzonych materiałów i odczynników pochodzących od kwalifikowanych dostawców,
- zgodnego z przyjętymi harmonogramami wzorcowania, sprawdzania i kalibracji używanego sprzętu,
- objęcia wdrożonych i zwalidowanych metod programem potwierdzania ważności wyników,
- przekazywania uzyskiwanych izolatów Salmonella do KLR.

For samples taken on behalf of the FBO alternative methods if validated in accordance with the most recent version of EN/ISO16140 may be used.

yes

no

If no please explain.

Additional comment:

Alternatywne metody badania nie są wykorzystywane.

12. Samples are transported and stored in accordance with point 3.1 of the Annex to Regulation (EU) No 517/2011. In particular, samples examination shall start in the laboratory within 4 days after sampling.

yes

no

If no, please explain :

yes,

W przypadku gdy warunki transportu próbek do laboratorium nie spełniają wymogów określonych w ust. 3.1 załącznika do rozporządzenia nr 517/2011, laboratorium urzędowe informuje o tym hodowcę przy przyjęciu próbek do badania laboratoryjnego; w przypadku gdy hodowca zdecydował o przeprowadzeniu badania laboratoryjnego, w sprawozdaniu z przeprowadzonych badań laboratoryjnych umieszcza się informację: „Badanie laboratoryjne nie może być traktowane jako przeprowadzone zgodnie z Krajowym programem zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach kur niosek gatunku Gallus gallus”.

Additional comment:

Jeżeli próbki nie zostaną wysłane w ciągu 24 godzin, przechowuje się je w chłodziarce. Próbki można transportować w temperaturze otoczenia, o ile unika się wystawienia ich na działanie nadmiernie wysokiej temperatury (powyżej 25 °C) i promieni słonecznych.

W laboratorium próbki przechowuje się w stanie schłodzonym aż do badania, które musi zostać przeprowadzone w ciągu 48 godzin po ich przyjęciu i w ciągu czterech dni po ich pobraniu.

W przypadku niedotrzymania terminów dostarczenia lub warunków transportu próbek, określonych w

Laying flocks of Gallus gallus

w/w rozporządzeniu laboratorium odmawia przyjęcia próbek do badań.

13. Please describe the **official controls at feed level** (including sampling).

Comments (max. 32000 chars) :

Kontrole urzędowe pasz przeznaczonych dla stad kur niosek w zakresie wykrywania serotypów Salmonella objętych programem zostały przewidziane w krajowym planie kontroli urzędowej pasz, przygotowanym i wdrożonym zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 22 lipca 2006 r. o paszach (Dz. U. z 2021 r. poz. 278) oraz art. 109 i art. 110 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniającego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylającego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych) (Dz. Urz. UE L 95 z 07.04.2017, str. 1, z późn. zm.).

Additional comment:

All feed business operators (including animal breeders) are obliged to be registered or approved by a Veterinary Inspection bodies, based on provisions of Regulation (EC) No. 183/2005.

Official controls of all FeBOs are based on the guidelines in the National Feed Control Plan, which is prepared at central level on the basis of results of previous controls, risk assessment and European Commission instructions. This document includes in the area of sampling: general principles, specific sampling plans, additional guidelines, risk analysis, type of tests to be carried out, interpretation of the results, etc. Also minimum frequency of controls is established by the General Veterinary Inspectorate on the basis of risk assessment and results of previous controls.

The frequency of official controls is determined on the basis of a risk assessment and relates to different activities in the feed sector (e.g. compound feed mills; traders, transport companies; farms, primary producers). As a rule, it is a minimum frequency and may be increased at any time by the district veterinary officer DVO. Depending on the type of business activity and the specificity of a given region/ province, it may be from 1 to even 30% of farms.

During official controls of the FeBO, the Veterinary Inspection authorities may use SPIWET checklists covering issues corresponding to the nature of the controlled entity's activity. Specimens of individual lists are available on the website administered by the General Veterinary Inspectorate. The different checklists cover issues relating to other issues and activities of operators in the feed sector (e.g. feed production; feed marketing; on-farm animal nutrition; feed labelling; functioning of HACCP-based systems, etc.).

Each time a non-compliance is found in feed, including the presence of Salmonella, DVO carry out an investigation to determine the source of the non-compliance and the route of distribution of the feed (the principle of one step back one step forward) and withdraw the non-compliant batches from the market. The feed that does not meet the requirements, depending on the result of the risk analysis, may be re-treated (e.g. subjected to a detoxification process, if possible to performed) or destroyed in

Laying flocks of Gallus gallus

dedicated rendering plants.

DVO activities also include a disinfection of all equipment, surfaces, containers, and transport vehicles used in the storage, transport or delivery of contested feed. In order to check that the measures were properly taken and effective, a decision is made to tests of feed samples from subsequent production batches. The feed operator is obliged to improve the supervision of the functioning of internal control procedures and to implement appropriate and effective corrective actions. Every FeBOs, in which violations of legal provisions have been found, are subject to increased supervision by the Veterinary Inspection.

According to national and community legal basis, feed may only be placed on the market and used if it is safe and it does not have a direct adverse effect on the environment or animal welfare. Feed business operators placing feed on the market shall ensure that the feed is sound, genuine, unadulterated, fit for its purpose and of merchantable quality. Moreover, FeBOs shall ensure that all stages of production, processing and distribution under their control are carried out in accordance with legislation, in particular that they satisfy the relevant hygiene requirements. When feeding food-producing animals, farmers shall take measures and adopt procedures to keep the risk of biological, chemical and physical contamination of feed, animals and animal products as low as reasonably achievable. Thus, they need to comply also with specific microbiological criteria and to take measures or adopt procedures necessary to meet these targets.

14. Official controls at holding, flock and hatchery level

- a. Please describe the official checks concerning the **general hygiene provisions** (Annex I of Regulation (EC) No 852/2004) including checks on biosecurity measures, and consequences in case of unsatisfactory outcome.

(max. 32000 chars) :

W ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt ustanowiono sprawowanie przez organy administracji publicznej nadzoru nad prowadzeniem działalności związanej z utrzymywaniem drobiu, określono warunki niezbędne do zapewnienia poziomu bezpieczeństwa epizootycznego dla prowadzenia tego rodzaju działalności oraz określono katalog środków nadzoru. Katalog ten obejmuje kompetencje organów administracji weterynaryjnej do wydawania aktów administracyjnych, w tym decyzji administracyjnych, oraz prowadzenia działań faktycznych o charakterze materialno-technicznym.

Podjęcie działalności nadzorowanej w zakresie utrzymywania zwierząt gospodarskich w celu umieszczenia tych zwierząt lub produktów pochodzących z tych zwierząt lub od tych zwierząt na rynku jest dozwolone po uprzednim zgłoszeniu, w formie pisemnej, zamiaru jej prowadzenia powiatowemu lekarzowi weterynarii właściwemu ze względu na przewidywane miejsce jej prowadzenia.

Podmioty prowadzące działalność nadzorowaną są obowiązane do poinformowania powiatowego lekarza weterynarii o zaprzestaniu prowadzenia określonego rodzaju działalności nadzorowanej, a także o każdej zmianie stanu prawnego lub faktycznego związanego z prowadzeniem tej działalności w zakresie dotyczącym wymagań weterynaryjnych. Informacja powinna zostać przekazana w formie pisemnej w terminie 7 dni od dnia zaistnienia takiego zdarzenia.

W ramach nadzoru sprawowanego przez organy Inspekcji Weterynaryjnej nad działalnością nadzorowaną określoną w art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz

Laying flocks of Gallus gallus

zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt pracownikom tej Inspekcji, jak również osobom wyznaczonym do wykonywania w jej imieniu określonych zadań przysługuje prawo przeprowadzenia w każdym czasie kontroli w zakresie spełnienia przez podmioty nadzorowane wymagań weterynaryjnych. Oprócz prawa wstępu na teren prowadzenia przez podmiot działalności nadzorowanej uprawnień kontrolne obejmują, zgodnie z art. 19 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, także prawo do nieodpłatnego pobierania próbek do badań oraz żądania pisemnych lub ustnych informacji w zakresie objętym przedmiotem kontroli, w tym okazywania i udostępniania dokumentów lub danych informatycznych związanych z tą kontrolą.

Jeżeli w wyniku kontroli zostaną stwierdzone uchybienia w spełnieniu wymagań weterynaryjnych przez podmioty nadzorowane, organy Inspekcji Weterynaryjnej mają kompetencje do doprowadzenia wadliwego stanu faktycznego do stanu nakazanego w przepisach prawa weterynaryjnego. Inspekcja Weterynaryjna działa w tym zakresie, łącząc realizację funkcji kontrolnych z uprawnieniami władczymi dającymi możliwość wydawania decyzji administracyjnych, w tym nakazów i zakazów.

W przypadku stwierdzenia, że przy prowadzeniu działalności nadzorowanej są naruszone wymagania weterynaryjne, zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt powiatowy lekarz weterynarii wydaje jedną z następujących decyzji administracyjnych:

- 1) nakazującą usunięcie uchybień w określonym terminie;
- 2) nakazującą wstrzymanie działalności do czasu usunięcia uchybień;
- 3) zakazującą umieszczania na rynku zwierząt lub handlu zwierzętami będącymi przedmiotem działalności albo zakazującą produkcji, umieszczania na rynku lub handlu określonymi produktami, wytwarzanymi przy prowadzeniu tej działalności.

O zakresie przedmiotowym decyzji rozstrzyga powiatowy lekarz weterynarii. Nie jest to jednak uznanie swobodne. Dokonując bowiem rozstrzygnięcia, organ Inspekcji Weterynaryjnej ma na względzie wynikające z naruszenia prawa weterynaryjnego zagrożenie zdrowia publicznego lub zdrowia zwierząt. W przypadku gdy podmiot prowadzący działalność nadzorowaną nie zastosuje się do nakazu lub zakazu określonego w decyzji, powiatowy lekarz weterynarii wydaje decyzję zakazującą prowadzenia określonego rodzaju działalności nadzorowanej i skreśla podmiot z rejestru podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną.

Laying flocks of Gallus gallus

b. Routine official **sampling scheme**: EU minimum requirements are implemented i.e. official sampling are performed:

- in one flock per year per holding comprising at least 1,000 birds;
- at the age of 24 +/- 2 weeks in laying flocks housed in buildings where the relevant Salmonella was detected in the preceding flock;
- in any case of suspicion of Salmonella infection when investigating food-borne outbreaks in accordance with Article 8 of Directive 2003/99/EC or any cases where the competent authority considers it appropriate, using the sampling protocol laid down in point 4(b) of Part D to Annex II to Regulation (EC) No 2160/2003;
- in all other laying flocks on the holding in case Salmonella Enteritidis or Salmonella Typhimurium is detected in one laying flock on the holding;
- in cases where the competent authority considers it appropriate.

yes

no

If no, please explain. - Indicate also 1)if additional official sampling going beyond EU minimum requirements is performed give a description of what is done 2)who is taking the official samples

Powiatowy lekarz weterynarii pobiera próbki:

1) we wszystkich stadach w gospodarstwie zgodnie z procedurą, która została określona w ust. 2.1 lit. a załącznika do rozporządzenia nr 517/2011;

2) w przypadkach określonych w ust. 2.1 lit. b–e załącznika do rozporządzenia nr 517/2011.

Procedura pobierania, transportu i przygotowania próbek została określona w ust. 2.2 i 3.1 załącznika do rozporządzenia nr 517/2011.

Rutynowe pobranie próbek przez powiatowego lekarza weterynarii powinno zastąpić co najmniej jedno pobranie próbek w stadzie w ciągu jednego cyklu produkcyjnego stada przeprowadzone z inicjatywy hodowcy.

Powiatowy lekarz weterynarii nie pobiera próbek w stadach, w których uzyskano dodatni wynik badań laboratoryjnych w kierunku serotypów Salmonella objętych programem (innych niż szczepy szczepionkowe) lub wykryto efekt hamujący wzrost bakterii w próbkach pobranych z inicjatywy hodowcy lub w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii, lub stwierdzono zastosowanie środków przeciwdrobnoustrojowych, z wyjątkiem odstępstwa opisanego w ust. 3.2.

W przypadku stwierdzenia efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii opłaty związane z badaniem laboratoryjnym próbek ponosi hodowca.

Additional comment:

Bearing in mind the experiences associated with the occurrence of the multinational S. Enteritidis outbreak in 2016, it has been decided to keep in 2023-2025 the higher number of laying hens flocks covered by official sampling (also because of the level of prevalence higher than EU target). According

Laying flocks of Gallus gallus

the programme official sampling is obligatory in all flocks in the farm (regardless the age of laying hens) at least in every case of a routine official sampling (once a year in 1 flock). It means that also flocks in rearing period are covered by official routine sampling.

The poviats veterinary officer takes samples:

1) in all flocks on the farm, taking samples in accordance with the procedure laid down in section 2.1 (a) and the Annex to Regulation 517/2011;

2) in the cases specified in section 2.1 (b) – (e) of the Annex to Regulation 517/2011.

The poviats veterinary officer does not take samples in flocks in which a positive laboratory test result was obtained for Salmonella serotypes covered by the programme (other than vaccine strains) or a bacterial growth inhibitory effect was detected in samples taken at the FBO's initiative or in samples taken by the poviats veterinary officer, or the use of antimicrobials was detected, with the exception of the derogation described in point 14c section 3.2.

In the case of detecting the bacterial growth inhibitory effect in samples taken by the poviats veterinary officer, the fees related to laboratory testing of samples are borne by the FBO. The fee includes:

1) the cost of a laboratory test in the amount specified in item 7 of Annex No. 2 to the Regulation of the Minister of Agriculture and Rural Development of 15 December 2006 on the method of determining and the amount of fees for activities performed by the Veterinary Inspection, the manner and places of charging these fees and the method of providing information to the European Commission (O.J. of 2013, item 388);

2) the cost of transport associated with the sampling and the cost of transporting samples to the laboratory, according to the rates per 1 kilometer of the vehicle kilometrage determined in accordance with the provisions on the conditions for determining and the method of reimbursement of the costs of using passenger cars, motorcycles and mopeds not owned by the employer;

3) the cost of used medical devices used in veterinary medicine.

This sampling policy was approved by the Commission and the cost are co-financed as duly justified measures since 2018.

c. Official confirmatory sampling (in addition to the confirmatory samples at the holding which are systematically performed if FBO or official samples are positive at the hatchery):

After positive official samples at the holding

Always

Sometimes (criteria apply)

Never

After positive FBO samples at the holding

Always

Sometimes (criteria apply)

Never

Laying flocks of Gallus gallus

When official confirmatory sampling is performed, additional samples are taken for checking the presence of antimicrobials:

Always

Sometimes

Never

Please insert any comments. Describe the criteria used to determine if confirmatory sampling is performed. Indicate also which samples (if any) are taken to check the presence of antimicrobials.

W przypadku gdy powiatowy lekarz weterynarii ma powody, aby zakwestionować wyniki badania próbek pobranych z inicjatywy hodowcy (wyniki fałszywie dodatnie), po przeprowadzeniu analizy ryzyka obejmującej co najmniej:

- 1) ocenę możliwości wzajemnego zanieczyszczenia podczas pobierania próbek przez hodowcę,
- 2) ocenę możliwości zanieczyszczenia krzyżowego w laboratorium w trakcie badania,
- 3) poziom bezpieczeństwa biologicznego w gospodarstwie,
- 4) ocenę sytuacji epizootycznej pod względem występowania *Salmonella* spp. w gospodarstwie,
- 5) ocenę stosowanego leczenia i profilaktyki stada

– może pobrać próbki do badania w stadzie, w którym uzyskano dodatni wynik badań laboratoryjnych próbek pobranych z inicjatywy hodowcy lub wykryto efekt hamujący wzrost bakterii.

Procedura pobierania próbek przez powiatowego lekarza weterynarii została określona w ust. 4 lit. b w części D załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003.

W celu wykluczenia bądź potwierdzenia zastosowania przez hodowcę środków przeciwdrobnoustrojowych lub inhibitorów wzrostu bakterii powiatowy lekarz weterynarii pobiera dodatkowe próbki w obrębie każdego kurnika na terenie gospodarstwa w taki sposób, że drób wybiera losowo, w liczbie do 5 sztuk drobiu na kurnik, chyba że uzna za konieczne pobranie próbek większej liczby sztuk drobiu. W przypadku potwierdzania lub wykluczania wystąpienia zakażenia serotypami *Salmonella* objętymi programem w stadzie piskląt jednodniowych nie są pobierane dodatkowe próbki wykluczające zastosowanie przez hodowcę środków przeciwdrobnoustrojowych lub inhibitorów wzrostu bakterii.

W przypadku zakwestionowania wyników badania próbek pobranych z inicjatywy hodowcy i pobierania próbek przez powiatowego lekarza weterynarii – powiatowy lekarz weterynarii w drodze decyzji administracyjnej:

1) nakazuje:

a) izolację drobiu znajdującego się w gospodarstwie w poszczególnych kurnikach, w których drób jest utrzymywany,

b) zastosowanie produktów biobójczych umieszczonych w Wykazie Produktów Biobójczych, o którym mowa w art. 7 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o produktach biobójczych (Dz. U. z 2021 r. poz. 24), przed wejściami do kurnika i wyjściami z niego, jak również wjazdami na teren gospodarstwa i wyjazdami z tego gospodarstwa,

c) przetrzymywanie jaj w warunkach uniemożliwiających rozprzestrzenienie zakażenia; jeżeli nie istnieje możliwość przetrzymywania jaj w magazynie gospodarstwa, to powiatowy lekarz weterynarii informuje hodowcę o możliwości skierowania jaj do przetworzenia przy zastosowaniu obróbki cieplnej;

przemieszczenie jaj odbywa się za zgodą powiatowego lekarza weterynarii wydaną w porozumieniu z powiatowym lekarzem weterynarii sprawującym nadzór nad zakładem, w którym jaja te będą przetworzone; sposób postępowania z jajami jest określony w ust. 2 w części D załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003;

2) zakazuje:

Laying flocks of Gallus gallus

a) wywożenia jaj z gospodarstwa, z wyłączeniem przemieszczania bezpośrednio do zakładu wytwarzającego lub przetwarzającego produkty jajeczne, o którym mowa w przepisach o wymaganiach weterynaryjnych dla produktów pochodzenia zwierzęcego; sposób postępowania z jajami jest określony w ust. 2 w części D załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003,

b) stosowania produktów biobójczych, produktów leczniczych weterynaryjnych i innych środków utrudniających izolację pałeczek Salmonella w stadzie przed pobraniem próbek przez powiatowego lekarza weterynarii,

c) wywożenia z gospodarstwa, bez jego zgody, mięsa, zwłok drobiu, paszy, ściółki, odchodów pochodzących od tego drobiu oraz innych przedmiotów znajdujących się w miejscu utrzymywania drobiu,

d) przemieszczania drobiu z gospodarstwa i do gospodarstwa oraz ze stada i do stada w obrębie gospodarstwa, chyba że na wniosek hodowcy drób zostanie przemieszczony do rzeźni w celu poddania ubojowi; przy przemieszczaniu kur niosek gatunku Gallus gallus do rzeźni stosuje się świadectwo zdrowia zgodne ze wzorem określonym w załączniku do programu, a stado jest traktowane jak stado z dodatnim wynikiem badania laboratoryjnego w kierunku serotypów Salmonella objętych programem (innych niż szczepy szczepionkowe).

Powyższe nakazy i zakazy są stosowane do czasu potwierdzenia lub wykluczenia przez powiatowego lekarza weterynarii wystąpienia w stadzie kur niosek zakażenia serotypami Salmonella objętymi programem oraz potwierdzenia lub wykluczenia zastosowania przez hodowcę środków przeciwdrobnoustrojowych.

1	2	3	4
For routine samples taken at the holding	No of flocks positive to SE / ST	Out of the flocks in column 2, No of cases where official confirmatory samples ³ were taken	Out of the cases in column 3, No of cases where confirmatory samples were negative
FBO samples ¹	17	10	1
Official samples ²	30	0	0

¹ Reg 517/2011, point 2.2.1 of the Annex

² Reg 517/2011, point 2.2.2 of the Annex

³ Reg 2160/2003, point II.D.4 of the Annex

What happened to the flocks counted under 4 (re checked for the presence of Salmonella? Checked for the presence of antimicrobials?) (max. 32000 chars):

Jeśli próbka potwierdzająca była negatywna, nie są podejmowane dodatkowe działania, a program jest realizowany zgodnie z założeniami rutynowymi. Próbki potwierdzające zawsze obejmują pobranie ptaków z kurnika w celu wykluczenia zastosowania przez hodowcę substancji przeciwdrobnoustrojowych (jedyna derogacja dotyczy piskląt jednodniowych). Stado podlega dalszym badaniom w ramach prowadzonego programu tzn. co min. 15 tygodni w ramach badań właścicielskich.

Samples for checking the presence of antimicrobials are not taken in case of confirmatory sampling of day-old chicks (the only derogation). According to laboratory procedures 300 g of muscles have to be

Laying flocks of *Gallus gallus*

taken for testing and in case of day-old chicks it would be problematic and there is not risk that antimicrobials were used in case of positive result of testing day-old chicks.

- d. Article 2 of Regulation (EC) No 1177/2006 (**antimicrobials** shall not be used as a specific method to control *Salmonella* in poultry): please describe the official controls implemented (documentary checks, samplings) to check the correct implementation of this provision. For samples please describe the samples taken, the analytical method used, the result of the tests.

Comments - Describe also if any other measures are implemented(max. 32000 chars) :

Pobieranie próbek urzędowych z podejrzenia ma miejsce obowiązkowo:

a) w wieku 24 +/- 2 tygodnie w stadach kur niosek utrzymywanych w kurniku, w którym wykryto serotyp *Salmonella* objęty programem u poprzedniego stada utrzymywanego w tym kurniku (próbki pobrane zgodnie z ust. 2.1. lit. b załącznika do rozporządzenia Komisji (UE) nr 517/2011),

b) we wszystkich pozostałych stadach kur niosek utrzymywanych w danym gospodarstwie, w przypadku wykrycia serotypów *Salmonella* objętych programem w jednym ze stad kur niosek utrzymywanych w tym gospodarstwie (próbki pobrane zgodnie z ust. 2.1. lit. d załącznika do rozporządzenia Komisji (UE) nr 517/2011).

Biorąc pod uwagę fakt, że próbkowaniem urzędowym rutynowym objęte są zgodnie z programem dla stad kur niosek wszystkie stada w gospodarstwie, a nie tylko jedno stado, jak przewidziano w ust. 2.1. lit. a załącznika do rozporządzenia Komisji (UE) nr 517/2011, nie powtarza się badania urzędowego w odniesieniu do stad, w których nie stwierdzono serotypów *Salmonella* objętych programem w badaniu urzędowym rutynowym,

c) w przypadku podejrzenia zakażenia *Salmonella* podczas badania w zakresie ognisk przenoszonych przez żywność, jak również w przypadku otrzymania powiadomienia RASFF dotyczącego stwierdzenia serotypu *Salmonella* objętego programem w jajach konsumpcyjnych (bez wskazania, że stwierdzono możliwe powiązanie z ogniskiem przenoszonym przez żywność), zgodnie z art. 8 dyrektywy 2003/99/WE (próbki pobrane zgodnie z ust. 2.1. lit. c załącznika do rozporządzenia Komisji (UE) nr 517/2011); w tych przypadkach próbki te obejmują:

- 5 x 200-300 g odchodów oraz dodatkowo 2 próbki kurzu po 250 ml każda, wszystkie próbki muszą być badane w laboratorium oddzielnie albo

- jelita ślepe oraz jajowody z 300 ptaków albo

- 4 000 jaj z każdego stada, spulowane do próbek zbiorczych o maksymalnej liczbie 40 jaj (badanie bakteriologiczne skorup oraz zawartości jaj);

d) PLW może pobrać również próbki w każdym przypadku, kiedy uzna to za stosowne (próbki pobrane zgodnie z ust. 2.1. lit. e załącznika do rozporządzenia Komisji (UE) nr 517/2011), bez względu na wiek ptaków).

Laying flocks of Gallus gallus

15. Salmonella vaccination

Voluntary

Compulsory

Forbidden

Use of *Salmonella* vaccines is in compliance with provisions of Article 3 of Regulation (EC) No 1177/2006.

yes

no

If no, please explain. - If performed please describe the vaccination scheme (vaccines used, vaccines providers, target flocks, number of doses administered per bird, etc) (max. 32000 chars) :

No changes comparing with the programme approved for 2022.

16. System for **compensation to owners** for the value of their birds slaughtered or culled and the eggs destroyed or heat treated.

Describe the system for compensation to owners. Indicate also how improper implementation of biosecurity measures can affect the payment of compensation (max. 32000 chars) :

Zgodnie z art. 49 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, za zwierzęta zabite lub poddane ubojowi z nakazu organów Inspekcji Weterynaryjnej (...) przysługuje odszkodowanie ze środków budżetu państwa.

Additional comment:

Jeśli jednak posiadacz zwierząt nie zastosował się do obowiązków nałożonych przez organ Inspekcji Weterynaryjnej lub wprowadził do swojego gospodarstwa zwierzę, o którym wiedział, że jest chore, zakażone lub podejrzane o zakażenie lub chorobę - odszkodowanie nie przysługuje.

Decyzja w sprawie odszkodowania wydana przez powiatowego lekarza weterynarii jest ostateczna. Posiadacz zwierzęcia niezadowolony z tej decyzji może, w terminie miesiąca od dnia jej doręczenia, wnieść powództwo do sądu rejonowego.

Odszkodowania wypłacane są hodowcom niezwłocznie w miarę dostępności środków budżetowych. Nie ma powiązania pomiędzy czasem uboju/zabicia, a odszkodowaniem. Natomiast w przypadku nie zastosowania zasad bioasekuracji organ Inspekcji Weterynaryjnej może odmówić wypłaty odszkodowania.

Laying flocks of Gallus gallus

17. Please describe the official procedure to test, after the depopulation of an infected flock, the **efficacy of the disinfection** of a poultry house (No of samples, No of tests, samples taken, etc).

(max. 32000 chars) :

3.8. Przed ponownym umieszczeniem drobiu w kurniku powiatowy lekarz weterynarii pobiera próbki w celu stwierdzenia skuteczności wykonanego oczyszczania i odkażania. Pobranie próbek środowiskowych powinno odbyć się nie wcześniej niż 3 dni po zakończonej dezynfekcji, a powierzchnie, z których pobiera się próbki, powinny być suche. Próbki do badań laboratoryjnych stanowią:

- 1) 4 wymazy z podłoża, w szczególności z miejsc popękanych, zagłębień lub połączeń konstrukcyjnych – w laboratorium łączone w 1 próbkę zbiorczą oraz
- 2) 4 wymazy powierzchniowe z kątów narożnych badanego pomieszczenia – w laboratorium łączone w 1 próbkę zbiorczą, oraz
- 3) 4 wymazy powierzchniowe z urządzenia służącego do karmienia – każdy wymaz pobrany z 5 metrów taśmy lub rynienki paszowej lub 6 wybranych losowo karmideł – w laboratorium łączone w 1 próbkę zbiorczą, oraz
- 4) 4 wymazy powierzchniowe z systemu wentylacyjnego (w tym 2 wymazy z wlotów oraz 2 wymazy z wylotów tego systemu) – w laboratorium łączone w 1 próbkę zbiorczą, oraz
- 5) 4 wymazy powierzchniowe z magazynu jaj (z powierzchni sortownic, stołów) lub z końcowych 5 metrów systemu przeznaczonego do zbierania zniesionych jaj (taśmy) – w laboratorium łączone w 1 próbkę zbiorczą.

Koszty pobrania próbek do badania skuteczności wykonanego oczyszczania i odkażania, dojazdu do gospodarstwa oraz transportu próbek do laboratorium, jak również badania próbek w laboratorium są ponoszone przez hodowcę.

Ponowne umieszczenie drobiu w kurniku może odbyć się tylko po uzyskaniu ujemnych wyników badań w kierunku szczepów Salmonella objętych programem próbek pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii.

B. General information

1. Structure and organisation of the **Competent Authorities** (from the central CA to the local CAs)

Short description and/or reference to a document presenting this description (max. 32000 chars) :

Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej właściwą władzą wykonawczą w zakresie realizacji programów, o których mowa w art. 5 ust. 1 rozporządzenia nr 2160/2003, są organy Inspekcji Weterynaryjnej, tj. Główny Lekarz Weterynarii, wojewódzcy lekarze weterynarii i powiatowi lekarze weterynarii.

Obecnie funkcjonuje 16 wojewódzkich inspektoratów weterynarii oraz 305 powiatowych inspektoratów weterynarii.

Struktura oraz kompetencje organów Inspekcji Weterynaryjnej zostały określone

Laying flocks of Gallus gallus

w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 306). Zgodnie z art. 57 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2020 r. poz. 1421) Główny Lekarz Weterynarii jest odpowiedzialny za opracowanie programu, a następnie nadzoruje jego realizację oraz informuje Komisję Europejską o postępach w realizacji programu. Na poziomie województwa nadzór nad realizacją programu sprawuje wojewódzki lekarz weterynarii. Bezpośredni nadzór nad realizacją programu na poziomie powiatu sprawuje powiatowy lekarz weterynarii, który jest również odpowiedzialny za wykonywanie wszelkich czynności urzędowych w ramach programu.

Organy Inspekcji Weterynaryjnej przy wykonywaniu swoich zadań współdziałają z organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Inspekcji Farmaceutycznej, Inspekcji Transportu Drogowego, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oraz z jednostkami samorządu terytorialnego.

Nadzór nad działalnością Inspekcji Weterynaryjnej oraz Państwowego Instytutu Weterynaryjnego – Państwowego Instytutu Badawczego w Puławach w ramach, którego funkcjonuje krajowe laboratorium referencyjne ds. salmonelloz, sprawuje Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

2. Legal basis for the implementation of the programme

(max. 32000 chars) :

- 1) ROZPORZĄDZENIE (WE) NR 2160/2003 PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie zwalczania salmonelli i innych określonych odzwierzęcych czynników chorobotwórczych przenoszonych przez żywność;
- 2) ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;
- 3) rozporządzenie Komisji (WE) nr 1177/2006 z dnia 1 sierpnia 2006 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących stosowania szczególnych metod kontroli w ramach krajowych programów zwalczania salmonelli u drobiu;
- 4) ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (t.j.Dz.U. z 2021 r. poz. 306).
- 5) rozporządzenie nr 517/2011.

3. Give a short summary of the outcome of the **monitoring of the target *Salmonella serovars* (SE, ST)** implemented in accordance with Article 4 of Directive 2003/99/EC (evolution of the prevalence values based on the monitoring of animal populations or subpopulations or of the food chain).

(max. 32000 chars) :

W okresie od dnia 1 października 2004 r. do dnia 30 września 2005 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzono badania laboratoryjne podstawowe dotyczące występowania pałeczek Salmonella w stadach kur niosek gatunku Gallus gallus zgodnie z decyzją Komisji 2004/665/WE z dnia 22 września 2004 r. dotyczącą badań podstawowych nad występowaniem bakterii Salmonella w stadach niosek gatunku Gallus gallus (Dz. Urz. UE L 303 z 30.09.2004, str. 30). Do badania pobrano próbki w 440

Laying flocks of Gallus gallus

stadach kur niosek gatunku Gallus gallus utrzymywanych w 355 gospodarstwach. Pałeczki Salmonella wykryto w 1565 badanych próbkach, co stanowi 51% przebadanych próbek. Próbki kurzu były częściej skażone niż próbki kału i próbki okładzin na obuwiu, co wskazuje na skażenie środowiska obiektu, w którym są utrzymywane kury nioski, zwanego dalej „kurnikiem”. Wysoki odsetek gospodarstw zakażonych uzasadniał wdrożenie programu.

Realizacja krajowych programów zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach kur niosek gatunku Gallus gallus na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rozpoczęła się w 2008 r.

Rok-Liczba zbadanych stad (stada w okresie odchowu i dorosłe)-Procent dorosłych stad zakażonych serotypem Salmonella objętym programem

2008- 1533- 9,36%

2009 -1948- 4,66%

2010 -2617- 4,48%

2011 -2615- 3,71%

2012 -2931- 2,84%

2013 -3067- 2,40%

2014 -3033- 1,90%

2015 -2883- 2,84%

2016 -2848- 7,15%

2017 -2779- 3,41%

2018 -2799- 4,70%

2019 -2934- 3,83%

2020 -2973- 2,81%

2021 -2879- 3,79%

4. System for the registration of holdings and identification of flocks

(max. 32000 chars):

No changes comparing with the programme approved for 2022.

Zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt powiatowy lekarz weterynarii prowadzi rejestr podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną.

Powiatowy lekarz weterynarii przekazuje, za pośrednictwem wojewódzkiego lekarza weterynarii, Głównemu Lekarzowi Weterynarii dane zawarte w rejestrze, a także informacje o każdej zmianie stanu faktycznego lub prawnego ujawnionego w tym rejestrze.

Zgodnie z rozdziałem 1 część I lit. B ust. 6 i 7 załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 września 2013 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych mających zastosowanie do drobiu i jaj wylęgowych w zakładzie hodowli zarodkowej, zakładzie reprodukcyjnym oraz zakładzie odchowu drobiu prowadzi się dokumentację dotyczącą każdego stada. Powyższą dokumentację przechowuje się co najmniej przez 2 lata od dnia zbycia stada.

Zgodnie z art. 69 ust. 3 ustawy z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne (t.j. Dz. U. z 2021 poz. 1977) jeżeli tkanki i produkty pochodzące od zwierząt są przeznaczone do spożycia przez ludzi, to właściciele tych zwierząt lub osoby odpowiedzialne za zwierzęta są obowiązani do posiadania dokumentacji w formie ewidencji nabycia, posiadania i stosowania produktów leczniczych weterynaryjnych oraz leczenia zwierząt prowadzonej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 marca 2004

Laying flocks of Gallus gallus

r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Szczegółowy zakres i sposób prowadzenia przez lekarzy weterynarii dokumentacji lekarsko-weterynaryjnej dotyczącej wykonywanych zabiegów leczniczych i profilaktycznych oraz stosowanych produktów leczniczych, jak również zakres i sposób prowadzenia ewidencji leczenia zwierząt przez posiadacza zwierząt gospodarskich, a także tryb dokonywania wpisów w tej ewidencji przez lekarzy weterynarii leczących zwierzęta został określony w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 września 2011 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia dokumentacji lekarsko-weterynaryjnej i ewidencji leczenia zwierząt oraz wzorów tej dokumentacji i ewidencji (Dz. U. Nr 224, poz. 1347).

Dokumenty te lekarz weterynarii oraz posiadacz zwierzęcia przechowują przez 5 lat od dnia dokonania w nich ostatniego wpisu, zgodnie z art. 69 ust. 4 ustawy z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne. Wzór dokumentacji obrotu detalicznego produktami leczniczymi weterynaryjnymi został określony w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 października 2008 r. w sprawie sposobu prowadzenia dokumentacji obrotu detalicznego produktami leczniczymi weterynaryjnymi i wzoru tej dokumentacji (Dz. U. Nr 200, poz. 1236).

Świadectwa zdrowia:

Przesyłki do rzeźni kur niosek, które poddano badaniu przebojowemu na terenie gospodarstwa w tym indyków hodowlanych ze stada zakażonego serotypem Salmonella objętym programem zaopatruje się w świadectwo zdrowia, którego wzór jest określony w załączniku IV rozdz. 1 do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 2020/2235 z dnia 16 grudnia 2020 r. ustanawiającego przepisy dotyczące stosowania rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 i (UE) 2017/625 w odniesieniu do wzorów świadectw zdrowia zwierząt, wzorów świadectw urzędowych i wzorów świadectw zdrowia zwierząt/świadectw urzędowych do celów wprowadzania do Unii i przemieszczania w obrębie terytorium Unii przesyłek niektórych kategorii zwierząt i towarów oraz urzędowej certyfikacji dotyczącej takich świadectw i uchylające rozporządzenie (WE) nr 599/2004, rozporządzenia wykonawcze (UE) nr 636/2014 i (UE) 2019/628, dyrektywę 98/68/WE oraz decyzje 2000/572/WE, 2003/779/WE i 2007/240/WE. W punkcie 4 świadectwa zdrowia, urzędowy lekarz weterynarii wystawiający świadectwo wpisuje:

- 1) numer sprawozdania z badań w kierunku Salmonella;
- 2) datę pobrania próbek do badań w kierunku Salmonella;
- 3) stwierdzony serotyp Salmonella lub odpowiednią informację:
 - a) badanie dało wynik ujemny lub
 - b) nie stwierdzono efektu hamującego wzrost bakterii lub
 - c) stwierdzono efekt hamujący wzrost bakterii.

Dokumenty, w które zaopatruje się kury nioski i jaja spożywcze w handlu oraz w obrocie z państwami trzecimi:

W handlu, jak również w obrocie, dokumenty są wystawiane zgodnie rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniającym i uchylającym niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt („Prawo o zdrowiu zwierząt”) (Dz. Urz. UE L 84 z 31.03.2016, str. 1, z późn. zm.);

1) rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2020/2235 z dnia 16 grudnia 2020 r. ustanawiającym przepisy dotyczące stosowania rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 i (UE) 2017/625 w odniesieniu do wzorów świadectw zdrowia zwierząt, wzorów świadectw urzędowych i wzorów świadectw zdrowia zwierząt/świadectw urzędowych do celów wprowadzania do Unii i przemieszczania w obrębie terytorium Unii przesyłek niektórych kategorii zwierząt i towarów oraz urzędowej certyfikacji dotyczącej takich świadectw i uchylające rozporządzenie (WE) nr 599/2004, rozporządzenia wykonawcze (UE) nr 636/2014 i (UE) 2019/628, dyrektywę 98/68/WE oraz decyzje

Laying flocks of Gallus gallus

2000/572/WE, 2003/779/WE i 2007/240/WE (Dz. Urz. UE L 442 z 30.12.2020, str. 1, z późn. zm.);
2) rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2020/692 z dnia 30 stycznia 2020 r. uzupełniającym rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 w odniesieniu do przepisów dotyczących wprowadzania do Unii przesyłek niektórych zwierząt, materiału biologicznego i produktów pochodzenia zwierzęcego oraz przemieszczania ich i postępowania z nimi po ich wprowadzeniu (Dz. Urz. UE L 174 z 03.06.2020, str. 379);

3) rozporządzeniem Komisji (WE) nr 798/2008 z dnia 8 sierpnia 2008 r. ustanawiającym wykaz państw trzecich, terytoriów, stref lub grup, z których dopuszczalny jest przywóz do i tranzyt przez terytorium Wspólnoty drobiu i produktów drobiowych oraz wymogów dotyczących świadectw weterynaryjnych (Dz. Urz. UE L 226 z 23.08.2008, str. 1, z późn. zm.);

4) ustawą z dnia 27 sierpnia 2003 r. o weterynaryjnej kontroli granicznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 260);

5) ustawą z dnia 10 grudnia 2003 r. o kontroli weterynaryjnej w handlu (Dz. U. z 2021 r. poz. 1161);

6) ustawą z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Zgodnie z art. 18 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. Urz. WE L 31 z 01.02.2002, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 6, str. 463) podmioty działające na rynku powinny zapewnić możliwość monitorowania żywności, pasz, zwierząt hodowlanych oraz wszelkich substancji przeznaczonych do dodania do żywności lub pasz. W tym celu podmioty te powinny utworzyć systemy i procedury umożliwiające przekazanie takich informacji na żądanie właściwych władz.

Zgodnie z art. 7 rozporządzenia (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 55, z późn. zm. - Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 14) przesyłki produktów pochodzenia zwierzęcego zaopatruje się w świadectwa zdrowia lub inne dokumenty określone w przepisach prawa unijnego.

Wywóz zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego do państwa trzeciego odbywa się zgodnie z wymaganiami uzgodnionymi z władzami danego państwa.

Dodatkowo dla każdej przesyłki zwierząt przemieszczanej na terytorium Unii Europejskiej, w tym podlegającej wywozowi do państwa trzeciego, wystawia się w systemie TRACES.NT świadectwo zdrowia dla zwierząt w handlu wewnątrzspółnotowym.

Inne środki podejmowane w celu zapewnienia identyfikacji kur niosek

W celu zapewnienia identyfikacji kur niosek przemieszczanych na terytorium Unii Europejskiej wystawia się w systemie TRACES.NT świadectwo zdrowia dla zwierząt w handlu wewnątrzspółnotowym zawierające szczegółowe dane dotyczące przesyłki tego drobiu, w szczególności miejsce pochodzenia i przeznaczenia.

W przypadku przesyłek przeznaczonych do państw trzecich dane dotyczące przesyłki są również wprowadzane do systemu TRACES.NT. W systemie odnotowywana jest również kontrola dobrostanu na granicy.

Przy przywozie zwierząt z państw trzecich do Unii Europejskiej jest wymagany wspólny zdrowotny dokument wejścia (CHED), generowany w systemie TRACES.NT, który jest częścią systemu IMSOC.

5. System to monitor the implementation of the programme.

Laying flocks of Gallus gallus

(max. 32000 chars):

No changes comparing with the programme approved for 2022.

Zgodnie z art. 57 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2020 r. poz. 1421) Główny Lekarz Weterynarii jest odpowiedzialny za opracowanie programu, a następnie nadzoruje jego realizację oraz informuje Komisję Europejską o postępach w realizacji programu. Na poziomie województwa nadzór nad realizacją programu sprawuje wojewódzki lekarz weterynarii. Bezpośredni nadzór nad realizacją programu na poziomie powiatu sprawuje powiatowy lekarz weterynarii, który jest również odpowiedzialny za wykonywanie wszelkich czynności urzędowych w ramach programu.

Sprawozdanie z realizacji programu przygotowywane jest co roku przez powiatowych lekarzy weterynarii z poziomu powiatu, następnie sprawozdania są weryfikowane z poziomu województwa i przekazywane do Głównego Lekarza Weterynarii. Główny Lekarz Weterynarii analizuje przekazane sprawozdania i przygotowuje sprawozdanie z realizacji programów na poziomie centralnym.

Sprawozdania z realizacji programu obejmują w odniesieniu do stad kur niosek:

1. dane o stadach: weterynaryjny numer identyfikacyjny, rodzaj stada, jednorazowa obsada kurnika, liczba stad w okresie odchowu, liczba stad w okresie produkcji, liczba ptaków w stadach, liczba stad objętych programem w których pobrano próbki właścicielskie/urzędowe, liczba wizyt PLW w celu próbkobrania, liczba wizyt PLW w celu pobrania prób urzędowych z podejrzenia, liczba wizyt PLW w celu pobrania prób na skuteczność odkażania

2. dane o badaniach: niepowtarzalny numer stada, liczba ptaków w stadzie, etap produkcji, etap produkcji, informacja o szczepieniach p. Salmonella, typ próbki, data próbkobrania, wiek stada w chwili badania rodzaj materiału do badań, nazwa laboratorium, liczba próbek przekazanych do badania, wynik badania, stwierdzony serotyp, w przypadku stad zakażonych: liczba ptaków zabitych/ubitych, liczba jaj zniszczonych, weterynaryjny numer identyfikacyjny rzeźni lub zakładu utylizacyjnego, data wysyłki do rzeźni lub przekazania ptaków do utylizacji

3. dane o wynikach przeprowadzonego odkażania i dezynfekcji kurników: niepowtarzalny numer stada, data próbkobrania, liczba pobranych próbek, nazwa laboratorium, wynik badania.

W Polsce planowane jest uruchomienie bazy on-line danych wyników badań od połowy 2022 r.

Laying flocks of Gallus gallus

C. Targets

1 Targets related to flocks official monitoring

1.1 Targets on laboratory tests on official samples for year :

2023

Type of the test (description)	Target population	Number of planned tests
Bacteriological detection test	Laying flocks of Gallus gallus	5 831
Serotyping	Laying flocks of Gallus gallus	285
Antimicrobial detection test	Laying flocks of Gallus gallus	10
Test for verification of the efficacy of disinfection	Laying flocks of Gallus gallus	235

1.1 Targets on laboratory tests on official samples for year :

2024

Type of the test (description)	Target population	Number of planned tests
Bacteriological detection test	Laying flocks of Gallus gallus	5 831
Serotyping	Laying flocks of Gallus gallus	285
Antimicrobial detection test	Laying flocks of Gallus gallus	10
Test for verification of the efficacy of disinfection	Laying flocks of Gallus gallus	230

1.1 Targets on laboratory tests on official samples for year :

2025

Type of the test (description)	Target population	Number of planned tests
Bacteriological detection test	Laying flocks of Gallus gallus	5 831
Serotyping	Laying flocks of Gallus gallus	285
Antimicrobial detection test	Laying flocks of Gallus gallus	10
Test for verification of the efficacy of disinfection	Laying flocks of Gallus gallus	225

Laying flocks of Gallus gallus

1.2 Targets on official sampling of flocks for year : **2023**

Type of the test (description)	Rearing flocks	Adult flocks
Total No of flocks (a)	524	2 355
No of flocks in the programme	524	2 355
No of flocks planned to be checked (b)	0	2 355
No of flock visits to take official samples (c)	0	2 855
No of official samples taken	0	6 066
Target serovars (d)	SE + ST	SE + ST
Possible No of flocks infected by target serovars	0	47
Possible No of flocks to be depopulated	0	47
Total No of birds to be slaughtered/culled	0	706 128
Total No of eggs to be destroyed	Text	0
Total No of eggs to be heat treated	Text	26 790

(a) Including eligible and non eligible flocks

(b) A checked flock is a flock where at least one official sampling visit will take place. A flock shall be counted only once even if it was visited several times.

(c) Each visit for the purpose of taking official samples shall be counted. Several visits on the same flock for taking official samples shall be counted separately.

(d) Salmonella Enteritidis and Salmonella Typhimurium = SE + ST

Salmonella Enteritidis, Typhimurium, Hadar, Infantis, Virchow = SE+ ST + SH +SI + SV

1.2 Targets on official sampling of flocks for year : **2024**

Type of the test (description)	Rearing flocks	Adult flocks
Total No of flocks (a)	524	2 355
No of flocks in the programme	524	2 355
No of flocks planned to be checked (b)	0	2 355

Laying flocks of Gallus gallus

No of flock visits to take official samples (c)	0	2 854
No of official samples taken	0	6 061
Target serovars (d)	SE + ST	SE + ST
Possible No of flocks infected by target serovars	0	46
Possible No of flocks to be depopulated	0	46
Total No of birds to be slaughtered/culled	0	691 104
Total No of eggs to be destroyed	Text	0
Total No of eggs to be heat treated	Text	26 220

(a) Including eligible and non eligible flocks

(b) A checked flock is a flock where at least one official sampling visit will take place. A flock shall be counted only once even if it was visited several times.

(c) Each visit for the purpose of taking official samples shall be counted. Several visits on the same flock for taking official samples shall be counted separately.

(d) Salmonella Enteritidis and Salmonella Typhimurium = SE + ST

Salmonella Enteritidis, Typhimurium, Hadar, Infantis, Virchow = SE+ ST + SH +SI + SV

1.2 *Targets on official sampling of flocks for year :*

2025

Type of the test (description)	Rearing flocks	Adult flocks
Total No of flocks (a)	524	2 355
No of flocks in the programme	524	2 355
No of flocks planned to be checked (b)	0	2 355
No of flock visits to take official samples (c)	0	2 853
No of official samples taken	0	6 056
Target serovars (d)	SE + ST	SE + ST
Possible No of flocks infected by target serovars	0	45
Possible No of flocks to be depopulated	0	45
Total No of birds to be slaughtered/culled	0	676 080
Total No of eggs to be destroyed	Text	0
Total No of eggs to be heat treated	Text	25 650

Laying flocks of Gallus gallus

- (a) Including eligible and non eligible flocks
- (b) A checked flock is a flock where at least one official sampling visit will take place. A flock shall be counted only once even if it was visited several times.
- (c) Each visit for the purpose of taking official samples shall be counted. Several visits on the same flock for taking official samples shall be counted separately.
- (d) Salmonella Enteritidis and Salmonella Typhimurium = SE + ST
 Salmonella Enteritidis, Typhimurium, Hadar, Infantis, Virchow = SE+ ST + SH +SI + SV

2.1 *Targets on vaccination for year :* **2023**

Type of the test (description)	Target on vaccination
Number of flocks in the Salmonella programme	0
Number of flocks expected to be vaccinated	0
Number of birds expected to be vaccinated	0
Number of doses expected to be administered	0

2.1 *Targets on vaccination for year :* **2024**

Type of the test (description)	Target on vaccination
Number of flocks in the Salmonella programme	0
Number of flocks expected to be vaccinated	0
Number of birds expected to be vaccinated	0
Number of doses expected to be administered	0

2.1 *Targets on vaccination for year :* **2025**

Type of the test (description)	Target on vaccination
Number of flocks in the Salmonella programme	0
Number of flocks expected to be vaccinated	0
Number of birds expected to be vaccinated	0

Laying flocks of Gallus gallus

Number of doses expected to be administered	0
---	---

Laying flocks of Gallus gallus

E. Financial information

1. Identification of the implementing entities - financial circuits/flows

Identify and describe the entities which will be in charge of implementing the eligible measures planned in this programme which costs will constitute the reimbursement/payment claim to the EU. Describe the financial flows/circuits followed.

Each of the following paragraphs (from a to e) shall be filled out if EU cofinancing is requested for the related measure.

a) Implementing entities - **sampling**: who perform the official sampling? Who pays?
(e.g. authorised private vets perform the sampling and are paid by the regional veterinary services (state budget); sampling equipment is provided by the private laboratory testing the samples which includes the price in the invoice which is paid by the local state veterinary services (state budget))

No changes comparing with the programme approved for 2022

Official samples are taken by the district veterinary officer.

According to Article 16(1) of the Veterinary Inspection Service Act of 29 January 2004, where, for financial or organisational reasons, the district veterinary officer is unable to perform the Veterinary Inspection Service's statutory tasks, he may temporarily designate veterinarians not employed by the Inspection Service to take samples for testing, amongst other things. The activities referred to above are performed after the district veterinary officer has concluded an agreement specifying, inter alia, the scope, time frame and place of these activities, the amount of remuneration for performing them and the payment date. When performing activities related to the control of infectious animal diseases, including zoonoses, veterinarians and other persons not employed by the Veterinary Inspection Service are remunerated at the rate laid down in the Regulation of the Minister for Agriculture and Rural Development of 15 January 2018 concerning the terms and level of remuneration for the performance of functions by veterinarians and other persons appointed by a district veterinary officer.

Pursuant to Article 12(1) to (3) of the Veterinary Inspection Service Act, the costs of the Inspection Service's activities and performance of its tasks are payable from the State budget. The bodies/officers empowered to authorise the allocation of budgetary funds are:

- the Minister for Agriculture, as the main first-level authorising body in respect of the General Veterinary Inspectorate (GVI);

Laying flocks of Gallus gallus

- the Chief Veterinary Officer (director-general of the GVI)
- as the second-level authorising body in respect of the 11 border veterinary officers (third-level authorising bodies) and
- as the third-level authorising body in respect of the financial resources received for the operation of the GVI;
- the Provincial Governors, as the main first-level authorising bodies in respect of the provincial veterinary officers;
- the provincial veterinary officers:
- as second-level authorising officers in respect of district veterinary officers, and
- as third-level authorising officers in respect of the financial resources they receive for the operation of the Provincial Veterinary Inspectorates;
- district veterinary officers as third-level authorising officers in respect of the financial resources they receive for the operation of the District Veterinary Inspectorates.

The levels (first, second and third) referred to above indicate the individual authorising body's/officer's line of reporting, including in terms of financial dependence.

The costs of implementing the programme will be adjusted in line with the volume of expenditure earmarked for combating infectious animal diseases in the draft Budget Act for 2023 and budget in 2022 within the limits of the expenditure in the relevant parts of the budget. This programme is funded from the national budget: part 83 - special-purpose reserve for the control of infectious animal diseases (including funding of control programmes), tests for monitoring chemical and biological residues in animal tissue, products of animal origin and feed, the funding of tasks set by the European Commission and the co-financing of Veterinary Inspection Service tasks, and part 85 - provincial budgets, heading 010 - agriculture and hunting, chapter 01022 - the control of infectious animal diseases and tests for monitoring chemical and biological residues in animal tissue and products of animal origin. The estimated programme costs, denominated in PLN, were converted into EUR applying the forecast euro exchange rate set out in the Minister for Finance's guidelines on the application of uniform macroeconomic indicators as a basis for estimating the financial implications of proposed legal acts, as updated in April 2022.

b) Implementing entities - **testing**: who performs the testing of the official samples? Who pays?
(e.g. regional public laboratories perform the testing of official samples and costs related to this testing are entirely paid by the state budget)

o changes comparing with the programme approved for 2022.

The laboratory testing of the samples taken under the programme is performed at the official laboratories designated by the Chief Veterinary Officer pursuant to Article 25(3) of the Veterinary Inspection Service Act (veterinary hygiene institutes belonging to the Provincial Veterinary Inspectorates). The

Laying flocks of Gallus gallus

national reference laboratory responsible for testing for salmonellosis (in relation to zoonoses), pursuant to the Regulation of the Minister for Agriculture and Rural Development of 18 April 2012 on the national reference laboratories, is the Laboratory of the Microbiology Department of the State Veterinary Institute (State Research Institute in Puławy). Under Article 12(1)-(3) of the Veterinary Inspection Service Act, the costs of the Inspection Service's activities and of the performance of its tasks are covered by the national budget, as described in point E.1.

c) Implementing entities - **compensation**: who performs the compensation? Who pays?
(e.g. compensation is paid by the central level of the state veterinary services,
or compensation is paid by an insurance fund fed by compulsory farmers contribution)

No changes comparing with the programme approved for 2022.

d) Implementing entities - **vaccination**: who provides the vaccine and who performs the vaccination? Who pays the vaccine? Who pays the vaccinator?
(e.g. farmers buy their vaccine to the private vets, send the paid invoices to the local state veterinary services which reimburse the farmers of the full amount and the vaccinator is paid by the regional state veterinary services)

Szczepienia kur są dobrowolne. Organizację szczepień organizują hodowcy, a wykonują prywatnie praktykujący lekarze weterynarii. Koszty ponoszone są przez hodowców.

e) Implementing entities - **other essential measures**: who implement this measure? Who provide the equipment/service? Who pays?

No comment.

Laying flocks of Gallus gallus

2. Source of funding of eligible measures

All eligible measures for which cofinancing is requested and reimbursement will be claimed are financed by public funds.

yes

no

3. Additional measures in exceptional and justified cases

In the "*Guidelines for the Union co-funded veterinary programmes*", it is indicated that in exceptional and duly justified cases, additional necessary measures can be proposed by the Member States in their application.

If you introduced these type of measures in this programme, for each of them, please provide detailed technical justification and also justification of their cost:

Bearing in mind the experiences associated with the occurrence of the multinational S.Enteritidis outbreak in 2016, it has been decided to keep in 2023-2025 the higher number of laying hens flocks covered by official sampling. According the programme official sampling is obligatory in all flocks in the farm (regardless the age of laying hens) at least in every case of a routine official sampling (once a year in 1 flock). It means that also flocks in rearing period are covered by official routine sampling. Taking into account that during one year more than one flock could be kept in a poultry house and sampling is performed once a year, we estimated that around 3/4 of flocks (both in rearing period and in laying phase) kept in holdings with more than 1000 adult hens will be officially tested as a part of routine official sampling.

Laying flocks of Gallus gallus

Attachments

IMPORTANT :

- 1) The more files you attach, the longer it takes to upload them .
- 2) This attachment files should have one of the format listed here : **jpg, jpeg, tiff, tif, xls, xlsx, doc, docx, ppt, pptx, bmp, pna, pdf.**
- 3) The total file size of the attached files should not exceed 2 500Kb (+- 2.5 Mb). You will receive a message while attaching when you try to load too much.
- 4) IT CAN TAKE **SEVERAL MINUTES TO UPLOAD** ALL THE ATTACHED FILES. Don't interrupt the uploading by closing the pdf and wait until you have received a Submission Number!
- 5) Only use letters from a-z and numbers from 1-10 in the attachment names, otherwise the submission of the data will not work.

List of all attachments

		Attachment name	File will be saved as (only a-z and 0-9 and - _):	File size
			Total size of attachments :	